

Tháng Sáu, 2021

YÊU NHAU, GHÉT NHAU

*Dễ thương đã trốn đi đâu mất biệt?
Ơi người tình đã cưới hỏi “trăm năm”
Đêm hỏi thăm sao trắng khuyết chẳng rằm?
Ngày gửi gắm hồn trên mây xam xám.*

*Người dễ ghét như vàng mây ảm đạm
Tháng Sáu buồn sao sóng biển vô âm?
Sao nhẫn tâm im im tiếng thì thầm
Mưa lạ lắm những giọt dầm dề mặn.*

*Không ngăn ngùi! Buồn không nguôi! Không
ngán!*

*Mưa suốt ngày, giọt mặn chẳng ly thân
Giọt mưa xuân wơm kỷ niệm lớn dần
Nhớ áo trắng, tuổi học trò, phượng đỏ.*

*Tình ai tỏ vòng vo, đòi gấn bó
Hết hẹn hò lại níu nhạc vào thơ
Đến bất ngờ, to nhỏ wơm mộng mơ;
Đi nhanh chóng, tình bơ gieo niềm nhớ.*

*Ôm sách vở có thư tình Ai Đó
Ai quá tài tán gái, nào có hay
Thương áo dài run theo gió vạt bay
Tay ôm cặp, tay khép hoài tà áo!*

*Xưa khờ khạo, anh dễ thương ngộ ngáo
Dễ thương nào giờ cất giấu nơi nao?
Để lao xao lắm dễ ghét tuôn trào
Không huýt sáo, chẳng ngọt ngào? Hứa hão!
Á Nghi, 25.6.2021*

GIÓ KHÔNG GIÚP

*Giận người dân nguội nửa cơn
Nửa kia còn nóng cơn hờn nửa đêm
Tôi đem giận rải lên thêm
Nhờ cơn gió lạnh cuốn mềm theo hoa
Nhưng hoa dầm nước mưa nhòa
Nỗi buồn ở lại dầm mưa đêm trường.*

Á Nghi, 24.6.2021

*Nói lái: giận người/dân nguội

SOI VỪA SÁNG

*Anh chỉ thấp ngọn đèn cây nhỏ bé
Mà dịu dàng ảm áp cả không gian
Bên hoa thơm, nhạc nhẹ ngân vang
Soi vừa sáng môi tỏ tình lãng mạn.*

Á Nghi**22.6.2021

KHI KHÔNG KHỔ?

(Thương về những chị em “lầy” phải tấm chồng
hung dữ

- Có đúng khi Việt Nam đẹp nhất thế giới
không? Vậy sao

người Việt thường nói: “*Khi khô! Nhấn nhó như
khi*”

(khi này danh từ chung), còn Khi trong thơ là
danh từ riêng.)

*

Sáng hét, chiều la, trưa nạt nộ
Miệng khô, đau cô, lưỡi răng phô
Dày vò, nhấn nhó tới khi mô?
Khi khô Khi Khô ai tiếc nhớ?

Ai không khi khô? Không Khi khô?

Ai khi không khô? Ai khi không:

Bóc đồng, nóng nảy cố ra công

Chung sống sao đồng sàng dị mộng?

Rõ Khi!

Á Nghi, 21.6.2021

*Nói lái:

- Khi không khô/không khi khô

NHẬT TRƯỜNG-TRẦN THIỆN THANH: YÊU LÍNH, LÍNH YÊU...

Sau 1975 gia đình tôi còn giữ lại được một số tờ nhạc rời của Phạm Duy, Trần Thiện Thanh và vài cassette tapes tiếng hát Thái Thanh, Nhật Trường. Bà chị Cả của tôi, chồng đi học “cải tạo”, chị tập tành học đàn guitare, tôi tôi đem bài nhạc *Từ Đó Em Buồn* của Trần Thiện Thanh ra gảy, tôi nằm kế bên cũng nẫu ruột theo. Nhưng tôi bắt đầu mê nhạc do chính Nhật Trường ca. Chỉ mười mấy tuổi đầu, tim tôi đã biết rung động vì giọng hát điệu đà, ngọt ngào đầy quyến rũ này từ các bài hát: *Chuyện Tình Mộng Thường*, *Chuyến Đi Về Sáng*, *Hành Trang Giã Từ*... Nếu có cuộc bình chọn, tôi sẽ vote Nhật Trường là ca nhạc sĩ “điệu chảy nước” nhất của Miền Nam VNCH. Nhỏ bạn hay nói với tôi:

- Tao thấy nhà người chỉ điệu vừa vừa mà sao toàn mê giọng hát “điệu hết cỡ” như Thái Thanh, Nhật Trường vậy cả?

- Thì luật bù trừ đó thôi!

Nói tới Trần Thiện Thanh-Nhật Trường, nói Yêu Lính-Lính Yêu vẫn chưa đủ, vì đúng là Nhật Trường yêu lính, vì đã từng là lính, còn lính yêu Nhật Trường là chuyện đương nhiên, nhưng còn có cả hàng triệu khán thính giả khắp nơi yêu Nhật Trường vì những bài hát của Ông.

Tôi sẽ không viết những điều ai cũng biết về Trần Thiện Thanh, chỉ xin kể lại những “kỷ niệm” của riêng tôi với chàng ca nhạc sĩ lăm tài nhiều tình này.

Nói “kỷ niệm” cho... oai chút thôi, chớ nếu ai ở dưới xuôi vàng hời Nhật Trường có biết tôi không thì sẽ có câu trả lời rằng: "Ừa, con nhỏ này là ai?" Bởi vì đây chỉ là “kỷ niệm” của riêng một mình tôi (sao giống... tình đơn phương quá!)

Khoảng đầu thập niên 80s, các đoàn kịch nói Kim Cương (của kịch sĩ Kim Cương), đoàn Bông Hồng (của Thẩm Thúy Hằng), thỉnh thoảng về diễn gần nhà là tôi đi xem, có khi một vở xem vài lần. Trước giờ diễn kịch là phần ca nhạc ngắn gọn, bữa đó, tôi sung sướng đến bất ngờ vì có bài song ca *Con Kinh Ta Đào* do Nhật Trường và Kim Dung trình bày. Trời ơi, xưa nay chỉ được nhìn hình trên tờ giấy nhạc và nghe giọng ca mượt mà mỗi đêm, bây giờ mới được gặp chàng bằng xương bằng thịt, chỉ tiếc là khoảng cách quá xa, người trên sân khấu rực rỡ ánh đèn với tấm màn nhung, còn tôi dưới hàng ghế khán giả (hạng... cá kèo), có khác gì... nghìn trùng xa cách như mấy câu thơ của Lưu Trọng Lư:

Em ngồi bên song cửa /Anh đứng tựa tường hoa /Nhìn nhau mà lệ ứa/ Có nói cũng không cùng

...

Hình như anh chàng soát vé, lúc ấy cũng ngồi ở cuối rạp, gần chỗ tôi và cô bạn, hiểu được “nỗi lòng thâm kín” của tôi, bèn mách bảo:

- Chút nữa hết giờ ca nhạc là phần giải lao chờ xem kịch, mấy cô chạy ra cửa bên hông rạp, sẽ thấy mấy ca sĩ ra về, tha hồ mà xin chữ ký. Tui mở cửa cho, đừng lo!

Nhưng xui xẻo thay, mặc dù có sự hậu thuẫn đắc lực của anh soát vé, chúng tôi chạy thật nhanh ra cửa hông, chỉ còn vài ca sĩ cuối cùng bước ra, còn Nhật Trường đã đi về từ lâu.

Chuyện đến đó là hết, đi vào dĩ vãng theo đời bạn rộn.

Vài năm sau, tôi trở thành thiếu nữ, trong một lần đi xem ca nhạc ngoài trời ở Câu Lạc Bộ Lao Động ngoài Sài Gòn, tôi lại được tái ngộ Nhật Trường khi chàng trên sân khấu solo bài hát *Cho Anh Xin Số Nhà*. Bài này đúng sở trường “điệu hết cỡ thợ mộc, lẳng lơ, lả lướt” của chàng, vừa nhún nhảy vừa nháy mắt cười duyên với khán giả. Cô bạn thân, người luôn tháp tùng tôi mọi nơi để đền đáp công ơn tôi luôn sẵn sàng theo nó đi xem bói mỗi khi nó thất tình, nói với tôi rằng:

- Vậy là mày... có duyên với “người ấy” rồi đó! Còn ngại gì mà không lên bày tỏ niềm thương nỗi nhớ, nhất là sau lần... hụi mấy năm trước?
- Mày cứ làm như tao sắp... tỏ tình với người trong mộng! Thôi, "người ấy"... đáng tuổi chú tao.
- Tuổi tác nghĩa lý gì, tình không biên giới.
- Tao chỉ mến mộ tài năng, chứ chả dám cảm ... người, mấy ông nhạc sĩ thi sĩ đa tình lắm, nhứt là ông này, chớ rước sầu khổ vào thân!
(Giờ nghĩ lại, tôi thấy mình cũng nói được một câu... sáng suốt. Ngay như nhạc sĩ Lam Phương, ai cũng bảo chàng Miền Nam hiền lành, dễ thương, nhưng số “sát gái” thì đếm không xuể.)

Cô bạn lại sốt sắng:

- Nhà người chờ đây, tao chạy đi kiếm cách để gặp ông!

Nó chạy đi chưa thấy quay lại thì trên kia Nhật Trường đã kết thúc phần trình diễn bằng câu hát dẻo quẹo, nhưng đủ sắc “dao vết ngọt đậm” vào trái tim các nữ hâm mộ: “*Cho anh xin số nhà và cho anh biết tên đường, và... và... và...* (ngừng lại đảo mắt một vòng khán giả để cho những trái tim đàn bà con gái dưới sân khấu trong đó có tôi ngất ngây... tan chảy, chàng mới... quãng nốt câu cuối thật đắm đuối) ... *làm ơn cho anh... biết tên... em luôn*”. Vừa hát vừa phăng, ý mình viết nhạc giỏi, hát hay, đẹp trai nên với tâm hồn nghệ sĩ, điệu đàn lơ lả là nghề của chàng!

Một lần nữa, chuyện cũng đi vào dĩ vãng, cho đến nhiều năm sau, khi tôi qua định cư ở Canada, rồi lần đầu tiên du lịch California. Tôi dành một buổi để đi đến nhà sách và các hàng bán băng nhạc. Hữu duyên thiên lý, trời xui đất khiến, tôi đến ngay một strip mall có một bảng hiệu đập vào mắt tôi: “Trung Tâm Băng Nhạc Nhật Trường”. Tôi liền bước vào, lại... sững sờ, vì trong tiệm “vắng tanh bà Đanh” chẳng có ai, ngoài ông chủ tiệm Nhật Trường và... tôi. Giây phút “chỉ có đôi ta” làm tôi thật sự bối rối, bao nhiêu cảm nghĩ của những lần trước, giờ bỗng tan biến, dù khoảng cách không còn “xa vời vợi” như trên sân khấu, mà chỉ ngăn cách bởi tủ kính đựng CDs, tôi vẫn không thể mở miệng nói nên lời. Lúc ấy chưa có iphone để tôi đỡ thừa thãi tay chân, xin chụp vài tấm “selfie” với chàng. Thật ra, chúng tôi có mang theo máy chụp hình nhưng chồng tôi đang giữ nó, lại đang ở tiệm cắt tóc cách đó một block đường! (Tôi vẫn chưa hỏi tội chồng tôi tại sao đi từ Canada qua Cali để... hớt tóc!).

Thấy tôi lúng túng, Nhật Trường mỉm cười thân thiện, rồi chậm điều thuốc nhìn mông lung... ra ngoài cửa, chắc là để tôi tự do thoải mái chọn băng nhạc. Chu choa, nhìn chàng thả khói thuốc y như bài thơ của Hồ Dzếnh tôi xin sửa lại cho hợp cảnh của chúng tôi: “*Em cứ ngại, thôi em đừng... nói nhé/ Để một mình anh hút thuốc vu vơ/ Ngó trên tay điều thuốc cứ vui dần/ Anh khề bảo, góm... sao mà lựa nhạc lâu thế!*”

Thế mà vẫn chưa có thêm người khách nào vào tiệm, ước gì tôi là... đại gia để mua hết cả quầy CDs. Tôi vội vàng quơ hai đĩa *Tiếng Hát Nhật Trường*, chẳng thốt được câu ái mộ nào cho đẹp lòng chàng.

Vậy đó, ba lần “gặp gỡ” của những ngày son trẻ thật đẹp. Giá mà tôi giống như các “fan cuồng” khác, gặp thần tượng là rú lên, gọi tên, sấn tới ôm vai bá cổ xin chụp hình, bắt chấp xung quanh, thì giờ đây cũng có một vài tấm hình kỷ niệm.

Tôi xin kết thúc bài viết bằng lời cảm ơn đến hương hồn Ca Nhạc sĩ Trần Thiện Thanh-Nhật Trường, nhân ngày Quân Lực VNCH, đã để lại cho đời và lớp con cháu, những hình ảnh sống mãi của chiến sĩ VNCH: kiêu hùng, lãng mạn nhưng không bị lụy qua các bài nhạc bất hủ: *Anh Không Chết Đâu Anh, Rừng Lá Thấp, Biển Mặn, Tạ Từ Trong Đêm, Mùa Xuân Lá Khô ...* Vâng, nếu Miền Nam không bị “giải phóng” thì có thể tôi đã là Người Yêu Của Linh nhưng chắc chắn không phải là của... người lính Trần Thiện Thanh-Nhật Trường.

Người tài hoa này chỉ là "chàng thơ" trong mộng của tôi mà thôi.

KIM LOAN

Edmonton, Tháng 6/2021

ÔI THƯƠNG BAO NGƯỜI LÍNH!

(Cám tác nhân đọc “Trận Tử Chiến Của Tiểu Đoàn 11 Nhảy Dù tại căn cứ Charlie tháng 4 năm 1972” của VƯƠNG HỒNG ANH.

Thành kính tri ân và tưởng nhớ những CHIẾN SĨ QL VNCH: Khóa 14 Đà Lạt, Khóa 25 trường Bộ Binh Thủ Đức, Không Quân; Tiểu Đoàn 11 Nhảy Dù, và tất cả những Quân Nhân đã tham chiến các trận: Hạ Lào (Lam Sơn 719), Damber Cam Bốt, Căn Cứ Charlie.)

*

Lập biết bao chiến tích
Đáng ngẩng mặt trời cao
Từ Damber, Cam Bốt
Cho đến trận Hạ Lào.

Sức chiến đấu bền bỉ
Bao chiến binh miệt mài
Vì dân, luôn tận tụy
Xung phong phá vòng vây.

Bảo vệ điểm tiếp tế,
Bãi đáp của trực thăng
Lấy thân mình che đạn
Giữ nguồn nước tối cần.

Báo nhau đâu bắn trả
Hiệu Thính Viên Truyền Tin
Vượt thoát vùng tử địa
Tai nghe trăm, miệng nghìn.

Lao vào vùng lửa đạn
Những người lính Không quân
Đưa thương binh di tản
Nguy hiểm bao phi tuần. *

Bao quân nhân tử trận
Đánh giặc rất gan lì

ĐỪNG HỎI VÌ SAO...

Xin đừng hỏi vì sao tôi yêu lính
Việt Nam Cộng Hòa hùng dũng, oai phong
Quên thân mình để bảo vệ non sông
Cho miền Nam an bình và hạnh phúc.

Ai dãi nắng dầm sương cùng trời đất
Lội bùn dơ khắp các nẻo hành quân
Dừng chân bên bờ suối thoáng băng ngang
Đọc lá thư của người em hậu tuyến.

Ai mộng mơ ngắm những chùm hoa biển
Dệt vần thơ nhưng nhớ tặng người thương
Bọt sóng mênh mông làm bạn đêm trường
Tình non nước nặng theo từng hải lý.

Ai hào hoa chiều Sài Gòn đẹp ý
Áo nhà binh vương gió bụi ven rừng
Mũ đỏ hiên ngang bước dạo phố phường
Hai bốn giờ phép của trai thời loạn.

Ai bông bênh theo mây trời gió lộng
Cánh đại bàng vi vút giữa tầng cao
Đồi Pleime, Khe Sanh hay Hạ Lào
Phút hiểm nguy đồng đội chờ tiếp ứng.

Ai miệt mài giữa bao mùa mưa nắng
Trần giữ tiền đồn, thành thị, xóm thôn
Cho em thơ ngày hai buổi đến trường
Mái nhà reo vui tiếng cười của mẹ.

Ai đã để lại một phần thân thể
Nơi rừng sâu hay dưới giao thông hào
Người thương binh trong nắng chiều xôn xao
Có cô hàng xóm thẹn thùng đôi má.

Ai nằm xuống, trận giao tranh nghiệt ngã
Phút cuối cùng trời đau đón lặng thinh
Tấm thẻ bài trên ngực anh buồn tênh
Chiếc nón sắt lạc loài bên đồi máu.

Chết vẫn lưu hùng khí
Mở đường cho người đi!

Đưa được quân tiến tới
Bị đạn bắn vào người
Vừa gọi người tiếp nối
Hồn đã về xa xôi!

Tiền quân hướng Tây Bắc,
Chuyên quân hướng Đông Nam,
Điều động quân nhanh nhẹn
Chết tức tươi hồn căm.

Ôi thương bao người lính
Bây giờ mộ ai thăm,
Nén, hương ai nhớ thấp
Suối ẩm Người Yên Năm?

Có công chưa được thưởng
Người Bỏ Mạng Sa Trường
Tri ân Người Năm Xuống
Dâng bài thơ thay hương!

Ý Nga, 15.6.2021.

PHI TUẤN: tuần tự những chuyến bay

Cờ Vàng ôm anh trở về nương náu
Nghĩa trang Biên Hòa tìm giấc bình yên
Giải khăn sô trên mái tóc vợ hiền
Những đêm dài nhớ anh trong nước mắt.

Ai bại tướng, nhưng trung kiên bất khuất
Không đầu hàng lùi bước trước Cộng quân
Tuần tiết, lưu danh tiếng thơm muôn năm
Vi” Tổ Quốc, Danh Dự và Trách Nhiệm”.

Ai gian nan nơi rừng thiêng nước độc
Trong trại tù cay đắng nỗi oan khiên
Mệnh nước đổi thay, lòng người đảo điên
“Kẻ thắng cuộc” gây hờn căm, tủi nhục.

Ai lưu vong không quên ngày Quốc Hận
Nhắc cháu con nhớ nguồn cội quê hương
Đề mai sau về đất Mẹ yêu thương
Lấy lại tên Sài Gòn xưa yêu mến.

Cám ơn Anh, những chàng trai thời chiến
Từ Lam Sơn, Đồng Đế hay Quang Trung
Trả nợ máu xương, xứng kiếp kiếp hùng
Nên đừng hỏi vì sao tôi yêu Lính!

KIM LOAN

Tiểu Ngạo Giang Hồ Ba Lan - Đông Âu (tiếp theo)

Như đã hứa với quý thân hữu hữu. Kỳ này người viết sẽ mời quý bạn cùng viếng thủ đô Warsaw của Ba Lan, đến viếng nhà của thiên tài âm nhạc Chopin, viếng thăm thánh địa Black Madonna trước khi viếng thăm các thắng cảnh quan trọng khác ở Ba Lan nhé. Mời Bạn cùng đi với người viết nhé.

Viếng thăm thủ đô Warsaw
Sáng thức dậy sau buổi điếm tâm tại khách sạn là phe ta xuất hành viếng thăm chính

thức thủ đô Warsaw. Dĩ nhiên là có màn chạy xe vòng vòng xem “city tour” trước với sự hướng dẫn của “local tour guide”. Đường phố sạch sẽ, nhà cửa dính thự không có nhiều nhà cao tầng như ở Mỹ, chỉ có 5 hay 6 tầng mà thôi với cửa sổ kiếng màu xanh dương nhạt. Nhiều chung cư có hoa ở lan can cửa sổ. Không có thấy nạn kẹt xe nhiều vì đa số dùng xe bus điện vì xăng dầu rất mắc ở các nước Âu Châu. Địa điểm đầu tiên xe dừng lại cho phải đoàn đổ bộ xuống thăm tượng đài của vị anh hùng Ba Lan rồi viếng thăm công viên Lazine Nkl Park và cung điện hoàng gia cũ.

Công viên này chỉ trồng một loại hoa hồng màu đỏ. Nếu so với vườn hồng ở Portland thì vườn hồng Portland đẹp hơn nhiều vì trồng đủ nhiều loại hoa hồng từ khắp thế giới đưa về trồng thử nghiệm. Tuy nhiên đối với người viết thì vườn hồng này cũng đẹp vì đồng nhất một màu đỏ thắm và có tượng đài của Chopin, thiên tài của âm nhạc ở đây. Lại chụp hình toàn nhóm làm kỷ niệm. Lại đi quanh co theo lối cỏ đến thăm cung điện hoàng gia cũ. Trong công viên nhiều cây cao lại âm thấp nên du khách được thưởng thức một màn muối cắn ở tay chân khá độc đáo. Theo chân người hướng dẫn, chúng tôi đi sâu vào phía trong, đi qua những kiến trúc bằng đá trắng, ngắm những tượng đá, hồ nước., chụp hình trước biệt cung của hoàng gia nằm ẩn sâu trong một không gian an tĩnh, rồi ra về. Không có gì đặc sắc cho lắm.

Rồi lại viếng thăm địa điểm bảo tàng trưng bày tội ác của Đức Quốc Xã tiêu diệt dân ba Lan và Do Thái. Tuy nhiên bảo tàng viện này đang trong thời gian chỉnh trang nên không được vào trong chỉ đứng bên ngoài sân để nghe người hướng dẫn kể lại lịch sử đau thương này mà thôi. Tôi đứng chụp hình với tượng đài có khắc hình nổi: một bên là kẻ tàn sát và một bên là nạn nhân của cuộc tàn sát. Hai hình ảnh tương phản nhau đã để lại trong lòng du khách những xúc động đau buồn vì cuộc đời lúc nào cũng có hai mặt phải và trái, hận thù và đau thương, chiến tranh và hoà bình.

Địa điểm chúng tôi muốn đến là quảng trường Castle Square để được ngắm nhìn kiến trúc cổ xưa của Ba Lan với những khu nhà 3 tầng gạch màu đỏ, nóc nhà màu đỏ với chiếc vòm có hình dạng củ hành giống như ở Nga Sô.

Giữa quảng trường là một trụ thật cao, trên đỉnh là một bức tượng một nhân vật cầm cây thánh giá mà mọi người đều đoán đó là bức tượng của Đức Giáo Hoàng John Paul II vì Ba Lan là quê hương của Ngài. Nhưng tất cả đều trả lời sai khi được hỏi bức tượng đó là ai? Câu trả lời đúng là bức tượng của một nhà vua Ba Lan đang cầm cây thánh giá vì Công Giáo là quốc giáo ở Ba Lan. Nơi đây là nơi cử hành những lễ hội quan trọng nhất ở Ba Lan.

Lại đi lang thang xuống phố cổ ở Warsaw để ngắm nhìn sinh hoạt và nhà cửa ở nơi này. Những cửa hàng được tọa lạc trong những kiến trúc không quá 4 tầng lầu được sơn phết bên ngoài với nhiều màu sắc khác nhau, xen kẽ lẫn nhau, nhưng nóc nhà vẫn là mái ngói màu đỏ tạo nên một khung cảnh rất đẹp mắt. Chúng tôi đi thăm bảo tàng viện để xem các hình ảnh trưng bày về cuộc đời và sự nghiệp của bà Marie Curie. Có rất nhiều nhà thờ nhỏ nhỏ, nhiều chỗ đổi tiền, nhiều sạp bán đồ kỷ niệm trên quãng đường này. Đường phố tràn ngập du khách. Buổi trưa đói bụng rồi, chúng tôi phân tán và tự túc đi ăn trưa và hẹn giờ gặp nhau để chiều đi viếng thăm nhà của thiên tài âm nhạc Chopin.

Bây giờ chỉ có “hai chúng mình thôi” nhé, chúng tôi bèn đi nhậu bia cho đã khát và ăn trưa luôn. Có một quảng trường nho nhỏ nơi phố cổ này với những kios che dù màu trắng bán thức ăn và bán bia được trang hoàng rất đẹp với hoa tươi đỏ đỏ vàng vàng. Đây là để chào mời du khách muốn ngồi ăn bên ngoài để “ngắm ông đi qua, bà đi lại cho vui” chứ thức ăn thì được nấu nướng trong các nhà hàng phía trong. Chúng tôi vào một trong những quán bên đường này, kêu bia uống và ăn trưa. Bia hiệu Carlsberg của Đan Mạch ở đây rẻ hơn bia ở Nga. Ly nhỏ 9 đồng Ba

Lan, ly lớn 11 đồng Ba Lan (độ 4\$ đồng Mỹ). Dĩ nhiên chúng tôi gọi ly lớn để hai người cùng uống chung.

Úi chào, khi người hầu bàn đem ly bia ra, chúng tôi hết hồn khi thấy ly quá lớn quá rẻ này vì khi đã “happy in” uống vào thì phải có lúc “happy out” thả ra chứ bộ. Nhưng ở các nước Âu Châu, bạn muốn tìm sự thoải mái đó đều phải trả tiền, bạn ạ! Cũng may là chúng tôi có kinh nghiệm hỏi trước các cô chiêu đãi là có thể đi “pipi free” được không và ở đâu. Khi được sự gật đầu OK của các nàng rồi, chúng tôi mới dám vào ngồi uống bia thoải mái, chứ nếu không vừa phải trả tiền uống bia lại phải trả tiền đi pipi nữa thì cũng hơi đau cái bóp tiền đấy, bạn ạ. Xin truyền trao kinh nghiệm đáng giá này cho bạn nào muốn đi du lịch Âu Châu phải chuẩn bị tiền lẻ trước cho mục đi pipi nhé. Smile!

Viếng thăm nhà của Chopin ở Warsaw

Buổi chiều, chúng tôi đến viếng nhà của Chopin, thiên tài âm nhạc của Ba Lan. Trên xe, chúng tôi đã được anh Hùng của công ty AV Travel vốn là sinh viên học âm nhạc ở Áo kể lại tiểu sử, sự nghiệp âm nhạc và những cuộc tình lãng mạn của Chopin và của Đặng Thái Sơn, người Việt Nam đoạt giải khôi nguyên giải thưởng âm nhạc Quốc Tế của hoàng gia Áo rất là hấp dẫn. Xin cảm ơn anh Hùng rất nhiều vì tôi đã biết thêm nhiều chi tiết rất hay lạ về cuộc đời của những người nổi tiếng về âm nhạc này.

Chopin sinh ngày [22 tháng 2](#) năm [1810](#) tại làng Żelazowa Wola (Ba Lan) dưới tên **Fryderyk Franciszek Chopin**; bố là Mikołaj Chopin, một nhạc sĩ gốc Pháp, mẹ là Tekla Justyna Krzyzanowska, một người Ba Lan. Tài năng của Chopin nảy nở rất sớm, và được so sánh với thần đồng âm nhạc [Mozart](#). Khi mới 7 tuổi, Chopin đã là tác giả của 2 bản [polonaise](#) cung [Sol thứ](#) và [Si giáng trưởng](#). Ông là nhà soạn nhạc cổ điển nổi tiếng thế giới mà ai đã học và mê thích âm nhạc đều phải biết.

Mùa thu năm [1831](#), ông đến [Paris](#). Ở Paris, ông chọn nghề chơi và dạy đàn cùng lúc soạn nhạc, và ông lấy tên [tiếng Pháp](#) là **Frédéric-François Chopin**. Cả cuộc đời, sức khoẻ ông không được tốt. Ông có mối quan hệ gần gũi nhưng đầy trắc trở với nhà văn Pháp [George Sand](#) trong suốt 10 năm trước khi ông qua đời do [lao phổi](#) ngày [17 tháng 10](#) năm [1849](#) tại Paris, thọ 39.

Tôi lan man nghĩ đến hai câu thơ:

*“Mỹ nhân tự cổ như danh tướng
Bất hứa nhân gian kiến bạch đầu”*

Thiên tài, danh tướng, mỹ nhân thường ít khi để cho nhân gian thấy mái tóc bạc xầu xí của mình nên phải “được” hay “bị” chết lúc còn trẻ để còn giữ mãi hình ảnh đẹp trong lòng nhân thế. Một Dương Quý Phi, một Mozart, một Chopin, một Thanh Nga đã chứng minh điều này là đúng, bạn nhỉ?

Chopin thuộc dòng dõi quý tộc nên khu vườn nơi có nhà Chopin ở khá rộng và được chăm sóc kỹ lưỡng để dẫn dụ du khách đến viếng thăm. Đường vào nhà và chung quanh nhà có hoa xinh

cỏ đẹp rất nên thơ. Tuy nhiên ngôi nhà bên trong lại rất đơn sơ, bên ngoài sơn màu trắng trông rất tầm thường. Trong nhà có chung bày những hình ảnh gia đình, hai đàn piano, một màu đen, một màu hồ phách và những bản nhạc viết tay do Chopin sáng tác. Tôi nghe đâu đây tiếng dương cầm thánh thót trong một không gian yên tĩnh. Một đám cưới với cô dâu mặc áo cưới trắng e lệ bên chàng rể mặc vest đen với hoa trắng cài trên ve áo đứng chụp hình nơi cửa chính ra vào làm tăng thêm vẻ lãng mạn, tình tứ của ngôi nhà người nhạc sĩ

nổi tiếng thế giới này. Có lẽ họ là những người yêu thích nhạc của Chopin nên mới tìm đến đây chụp hình đám cưới?

Rồi cũng phải giả từ khung cảnh nên thơ, an tĩnh của thế giới âm nhạc này để trở về khách sạn nghỉ ngơi, dùng cơm tối và ngủ sớm để ngày mai lên đường viếng thánh địa Black Madonna và nhất là đến viếng một nơi mà nghe đến tên, ai nấy đều hoảng sợ. Đó là trại tập trung Auschwitz của Đức Quốc Xã để giết người Do Thái, Ba Lan và một số nhân dân thuộc các quốc gia Đông Âu khác bằng hơi ngạt.

Viếng Thăm Thánh Địa Black Madonna

Đối với người Công Giáo đây là nơi rất linh thiêng vì có bức tượng Đức Mẹ Hằng Cứu Giúp màu đen Black Madonna. Từ xa chúng tôi thấy tháp cao của nhà thờ với cây thánh giá trên trụ tháp. Càng đến gần càng thấy nhiều du khách và con chiên Công Giáo đang chen chân đứng trước một sân rộng kính cẩn chiêm bái bức tượng Đức Mẹ Hằng Cứu Giúp màu đen ngự trị trên tường ở hành lang lâu hai của nhà thờ. Bên dưới bức tượng là hai dây hoa trắng và hoa tím rất đẹp.

Nhìn sang phía tường bên trái là hình ảnh của Tổng Thống Ba Lan Lech Kaczynski và phu nhân cùng các quan chức cao cấp bị tử nạn máy bay tại Nga khi đang công du tại đây. Nhiều người đến cúi đầu tưởng niệm người đã chết trước bức tường này.

Chúng tôi đi vào trong chiêm ngưỡng các kiến trúc bên trong nhà thờ, Chúng tôi đã viếng thăm nhiều nhà thờ ở Nga Sô và các nước Bắc Âu rồi nên thấy nhà thờ nào cũng có cách trang trí giống nhau cũng như bên Phật Giáo cách thờ phượng nơi nào cũng giống như nhau. Với người viết đến nhà thờ cầu nguyện với Chúa hay đến nhà chùa cầu nguyện với Phật là để có những giây phút được sống với cái tâm tĩnh lặng của mình. Tất cả đều tốt thôi. Bước chân ra ngoài giáo đường tôi thấy tâm hồn mình thanh thản đôi chút.

Còn tiếp...

Hẹn gặp lại trong bài kế tiếp vì người viết phải nói ít lời về Ngày Lễ Cửa Cha sắp tới June 20 th, 2021, không thôi ông xã buồn lắm phút

Người viết thích thơ văn nên cũng đã chịu khó đi lục tìm những bài thơ hay hay nói về tình Cha đem về đây để chúng ta cùng ngâm nga cho vui nhé.

Bài thơ dưới đây là một bài thơ Anh Ngữ nhưng không biết ai là tác giả khá dài được chuyển ngữ bởi một cư sĩ Phật Giáo. Người viết chỉ trích một đoạn thơ mà tôi tâm đắc nhất để chia sẻ với các bạn dưới đây:

A FATHER'S LOVE...

... Fathers seldom say "I love you"
Though the feeling's always there,
But somehow those three little words
Are the hardest ones to share.
And fathers say "I love you"
In ways that words can't match -
With tender bedtime stories -
Or a friendly game of catch!...
(Anonymous)

TÌNH CỦA BỐ...

Bố thường ít nói: “Yêu con!”
Mặc dù tình cảm sẵn luôn tràn đầy
Tuy nhiên đôi chữ nhỏ này
Rất là khó nói để thay tiếng lòng.
Tâm tình Bố nói “Yêu con!”
Thường không biểu lộ ra luôn bằng lời
Mà bằng hành động của người –
Truyện ru ngủ lúc tối trời kể ra -
Hay là thân mật tham gia
Trò chơi con trẻ thăng hoa tâm hồn!
Ta nhìn mắt Bố thấy luôn
Những lời Bố nói “Yêu con!” trong này
(Tâm Minh Ngô Tăng Giao chuyển ngữ)

Mời quý thân hữu thưởng thức Youtube *Một Lời Cho Cha* - Thơ Sương Lam, Bùi Phương thực hiện Youtube với sự hòa âm

Dance With My Father Again -Luther Vandross -Ngọc Minh Piano Solo -Thơ SL MOT LOI CHO CHA -BP

Happy Father's Day

https://youtu.be/a4_8Oa2v-p8

Xin chúc quý bạn có nhiều sức khỏe, thân tâm an lạc, sống vui từng ngày trong hiện tại với duyên nghiệp của mình nhé.

Người giữ vườn Một Cõi Thiên Nhân

Sương Lam

(Tài liệu và hình ảnh sưu tầm trên mạng lưới internet, qua điện thư bạn gửi MCTn 567- ORTB 882-6172021)

Tiểu Ngạo Giang Hồ Ba Lan - Đông Âu

Bây giờ đã bắt đầu vào hè. Mấy năm trước nhiều người chuẩn bị những chương trình du lịch tiểu ngạo giang hồ ở phương xa, Các văn phòng phụ trách các dịch vụ du lịch rất bận rộn với các chương trình du lịch với những chuyến hải hành trên cruise hay bằng phương tiện phi cơ.

Năm nay vì cơn dịch Covid 19, đa số các văn phòng du lịch đành phải tổ chức những chuyến du lịch trong nước cho an toàn xa lộ.

Thật tình, người Việt cũng không dám tính đến chuyện đi cruise nữa hay du lịch nước ngoài trong thời điểm này vì hình ảnh đáng sợ của các du khách phải chịu trận như bị giam lỏng trên tàu cả một thời gian dài năm 2020 ở ngoài khơi vì không có quốc gia nào dám cho phép du khách lên bờ trên bên cảng nước của họ khi dịch bệnh đang hoành hành dữ dội,

Thôi thì chúng tôi cũng nên "stay home" cho an toàn tâm thân "không còn trẻ nữa" của mình cho rồi.

Bởi thế tuần rồi người viết mới tâm tình với quý bạn về niềm vui của sinh viên nghèo đi du lịch bằng xe đò Greyhound xứ Mỹ đi từ Portland đến Florida thăm thân nhân chỉ có \$99.USD cho chuyến hành trình 4 ngày 3 đêm ngồi trên xe bus. Cũng vui thôi vì xem như chúng tôi đã đi vòng gần hết các tiểu bang miền Nam lẫn miền Bắc nước Mỹ trong cả 2 chuyến đi và về bằng xe bus.

Vợ chồng người viết, sau bao năm dùi mài kinh sử nơi xứ người, bắt đầu “tay trắng tạo lại sự nghiệp” tuy danh vọng không bằng ngày xưa nhưng cũng đã bắt đầu “hết con bĩ cực, tới hồi thái lai” nên cũng được cấp một vài thẻ tín dụng để mua vé máy bay và mua tour du lịch để đi tiểu ngạo giang hồ xứ lạ đường xa cho có về mình cũng vẫn mình cấp tiến một tí cho bỏ công bao nhiêu năm đi cày trên xứ Mỹ.

Vợ chồng chúng tôi trả hết nợ thẻ visa năm này xong thì bắt đầu lại “cà thẻ tiếp” cho chương trình du lịch năm sau khi thì về thăm ba mẹ già ở Việt Nam, khi thì tung tăng trên phố lạ đường xa, vừa mở mang kiến thức vừa nghỉ ngơi hông phải đi làm. Thế cũng vui người vui mình vì bà con thân nhân ở Việt Nam nhận được quà Mỹ, còn mình thì không bị “xếp” đi và sai khiến tùm lum một thời gian, lại còn được các văn phòng du lịch o bế, chăm sóc tốt, ăn uống ngon lành không phải cử kiêng gì cả v...v.. Vậy tại sao bạn không đi du lịch khi hoàn cảnh và điều kiện sức khỏe, tài chánh cho phép nhỉ? Bây giờ chúng tôi ăn uống phải kiêng cử tùm lum, đi đứng thì chậm chạp, đi đâu cũng phải xách theo một bọc thuốc đủ thứ: cao huyết áp, thuốc ho, thuốc sổ, thuốc đau bụng, nhức đầu sổ mũi, v.v. như là một “pharmacy” bỏ túi. Mệt thật. Chán thật!

Bây giờ người viết sẽ tâm tình với Bạn về chuyến du lịch các nước Đông Âu của vợ chồng chúng tôi năm 2011 cho bạn nghe nhé. Nào bắt đầu lên đường nha!

Thú thật mấy chục năm trước đây có bao giờ chúng ta nghĩ rằng mình sẽ được viếng thăm các quốc gia “sau tấm màn sắt” được vì chính sách “bế quan tỏa cảng” dấu kín như bưng của những quốc gia này. Thời gian sau này có những biến chuyển lịch sử không ngờ được với sự sụp đổ của chủ nghĩa Cộng Sản Quốc Tế ở Nga, bức màn sắt đã được vén lên, nên mọi người có thể đến viếng thăm những quốc gia đã từ bỏ chế độ Cộng Sản này để tìm hiểu thêm các nền văn hoá khác nhau trên thế giới.

Vợ chồng người viết đã tham gia chuyến du lịch Đông Âu 2011 do AV Travel ở Cali tổ chức từ 17 tháng 7 đến 30 tháng 7 với hãng hàng không Lufthansa của Đức. Chúng tôi phải lên Seattle để cùng đi với 2 gia đình khác vì ở Portland không có chuyến bay của Lufthansa. Chúng tôi quyết định đi thăm các nước đã sống dưới chế độ Cộng Sản ngày xưa để xem bây giờ các quốc gia này như thế nào? Chúng tôi đi thăm Ba Lan, Hung Gia Lợi, Áo, Tiệp Khắc, Slovakia, Cộng Hoà Liên Bang Đức. Bạn đừng tưởng các quốc gia này nghèo nàn như các nước cộng sản A

Châu nha. Làm đây! Có đến tận nơi mới thấy các quốc gia này đẹp và tân tiến không thua gì các quốc gia trong khối tư bản, bạn ạ!

Lên đường đi tiểu ngạo giang hồ

Mèn ơi! Chúng tôi đúng là dân « nhà quê tỉnh lẻ » vì ở phi trường Seattle, sự di chuyển từ khu đường bay quốc nội qua khu đường bay quốc ngoại đều phải dùng hệ thống xe điện ngầm. Nếu đi lạng quạng thì sẽ bị lạc đường ngay. Cũng may là người viết cũng biết chút đỉnh tiếng Anh bỏ

bụng và hiểu rõ câu « đường đi là ở nơi cửa miệng của mình », không biết thì cứ hỏi, có ai cười mình đâu, cho nên tôi « hỏi lia chia » đường đi đến hãng máy bay Lufthansa và cuối cùng chúng tôi cũng đã đến điểm hẹn chính xác. Hú hồn!

Từ Seattle chúng tôi phải ngồi máy bay hơn 10 tiếng đồng hồ đến phi trường Frankfurt của Đức để đổi chuyến bay đi Warsaw (Ba Lan). Lại phải ngồi trên máy bay 1:40 phút nữa mới tới Warsaw. Tổng cộng chúng tôi phải mất gần 13 tiếng đồng hồ ngồi bó gối trên máy bay để đến thủ đô Warsaw nước Ba Lan, chưa kể giờ giấc ngồi đợi ở phi trường. Mệt thật!

Hãng hàng không Lufthansa của Đức phục vụ tốt và được mời uống rượu vang lia chia nhưng người viết không thể nào thưởng thức được thức ăn trên máy bay được vì một phần không hợp khẩu vị của tôi, phần khác có lẽ vì quá mệt vì phải ngồi đợi ở phi trường quá lâu. Nếu có gói mì ăn liền nóng hổi cay cay, húp nước sùm sụp thì ngon « hết sảy ».

Người viết xin được làm « Tour Guide » đặc biệt để hướng dẫn quý bạn cùng viếng thăm Đông Âu với chúng tôi nhé. Bạn bằng lòng chứ ?

Trước tiên bạn phải ghé phi trường Frankfurt ở Đức trước để đổi chuyến bay đi đến thủ đô Warsaw của Ba Lan.

Phi trường Frankfurt của Đức rất lớn vì đây là cửa ngõ đầu tiên để đổi chuyến bay đi các nước Bắc Âu và Đông Âu giống như phi trường Munich vậy đó. Vừa xuống máy bay là chúng tôi được lừa vào « xếp rông rần » để trình passport nhập cảnh vào Đức. Lạ nhỉ? Chúng tôi chỉ ghé transit để đổi chuyến bay đi Ba Lan chứ đâu có ở Đức nhiều ngày đâu mà phải trình passport nhập cảnh nhỉ? Người viết cứ tưởng mình đi nhầm chỗ vì năm 2010 chúng tôi cũng ghé qua phi trường Frankfurt để đổi chuyến bay đi Nga đâu có phải làm thủ tục này. Tôi bèn hỏi lại cho chắc ăn sau thì được trả lời là phải làm như thế. Thôi thì luật lệ thay đổi mỗi năm, ai bảo sao thì làm vậy cho rồi.

Rồi lại chờ đợi phái đoàn ở Cali do cô Simone Nga của AV Travel đến để cùng đáp chuyến bay đi đến thành phố Warsaw của Ba Lan. Lại phải ngồi máy bay thêm 1:40 phút nữa mới đến thành phố Warsaw của Ba Lan.

Đến Warsaw vào buổi chiều. Có xe bus đầy đủ tiện nghi đưa hết 80 người về khách sạn Marriott mà không cần qua thủ tục nhập cảnh gì cả.

À ra thế! Các nước ở Đông Âu đã xóa bỏ hàng rào biên giới, cho nên khi đến nước Đức đầu tiên, bạn đã làm thủ tục nhập cảnh, rồi thì từ đó bạn có thể « tung tăng » đi từ nước nọ sang nước kia trong Liên Minh Âu Châu mà không cần làm thêm thủ tục gì nữa cả.

Thêm một điều đáng mừng là khi bạn có passport Mỹ rồi thì bạn không cần làm thủ tục xin chiếu khán nhập cảnh ở các nước Âu Châu, ngoại trừ nước Nga mà vợ chồng người viết đã phải « vất vả » đợi chờ cả hơn 20 phút mới được phép ra ngoài lấy hành lý mặc dầu chúng tôi có passport Mỹ và có chiếu khán visa nhập cảnh đầy đủ. Có thể vì chúng tôi bị nghi ngờ là đang xài passport giả như đã trình bày trong bài viết Tiểu Ngạo Giang Hồ Liên Bang Nga trong đặc san Xuân ORTB năm 2010. Bực mình thật!

1. Du hành trên đất Ba Lan

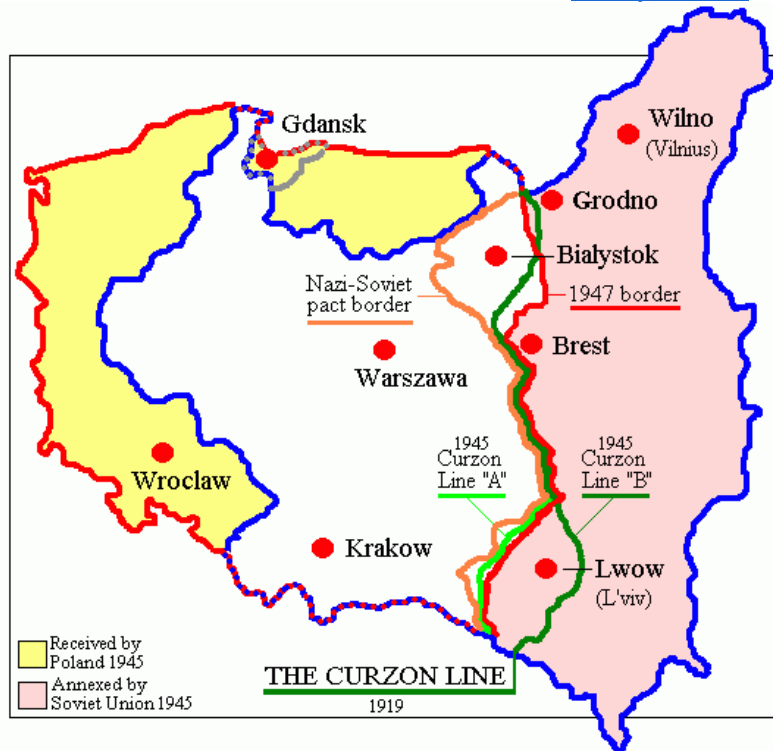
Ba Lan là quốc gia bị Đức chiếm đóng và bị tàn phá nhiều nhất trong thời kỳ chiến tranh nhưng vẫn còn giữ được những kiến trúc cổ xưa rất đẹp và xây dựng thêm những kiến trúc mới lạ thu hút đông đảo khách du lịch đến thăm viếng.

Chúng ta thử tìm hiểu địa thế và vài nét chính yếu của Ba Lan, bạn nhé

Cộng hòa Ba Lan là một quốc gia ở Trung Âu, tiếp giáp với các nước Đức, Slovakia, Séc, Ukraine, Belarus, Litva, Nga và biển Baltic; diện tích 312.685 km², dân số 38,56 triệu gần như thuần chủng người Ba Lan, đa phần (95%) theo đạo Công giáo Roma được truyền bá vào đây khi nhà nước Ba Lan đầu tiên hình thành vào thế kỷ thứ 10. Ba Lan có một thời đại là một nước lớn nhất, giàu nhất và mạnh nhất ở Châu Âu, nhưng sau đó bị phân chia bởi các quốc gia Nga, Áo, Phổ. Sau thế chiến thứ hai, Ba Lan nằm trong các quốc gia thuộc khối cộng sản Nga

Năm 1989 cuộc bầu cử bán tự do đầu tiên tại Ba Lan thời hậu chiến đã chấm dứt cuộc đấu tranh giành tự do của Công đoàn Đoàn Kết khi phong trào này đánh bại những người cầm quyền Cộng Sản. Nền Cộng hòa Ba Lan thứ ba hiện tại đã được thành lập vài năm sau khi một hiến pháp mới ra đời năm 1997. Năm 1999 gia nhập NATO, và năm 2004 tham gia vào Liên minh châu Âu.

(Nguồn: trích trong vi.Wikipedia.org)

Bạn cũng cần biết thêm qua một ít chi tiết về thủ đô Warsaw của Ba Lan là nơi chúng tôi được hướng dẫn đi xem những nơi cần phải đến ở thành phố này.

Thủ đô Warsaw là thủ đô và là thành phố lớn nhất Ba Lan. Thành phố tọa lạc bên sông Vistula, cách bờ Biển Baltic và dãy núi Carpathian khoảng 370 km. Thành phố là trung tâm công nghiệp chế tạo, sắt thép, ô tô, điện đồng thời là trung tâm giáo dục với 66 viện nghiên cứu và trường đại học. Thành phố có 30 nhà hát, bao gồm nhà hát nhạc kịch, nhà hát giao hưởng. Warszawa nổi tiếng với Hiệp ước Warsaw, là nơi đặt trụ sở của quốc hội, hạ viện và phủ tổng thống. Khu thành cổ của Warsaw đã được UNESCO đưa vào danh mục Di sản của thế giới năm 1980.

Thành phố Warsaw là thành phố bị phá hủy kinh hoàng nhất trong Đệ Nhị Thế Giới: 85% đô thị Warszawa, kể cả khu thành cổ và cung điện hoàng gia, chỉ còn là một đồng gạch vụn đổ nát. Sau mấy chục năm, những tòa nhà quan trọng nhất của khu thành cổ đã được tái tạo, nhưng dáng vẻ cổ kính của trường phái Baroque của Warsaw đã vĩnh viễn mất đi.

(Dựa theo tài liệu của AV Travel)

Khách sạn chúng tôi cư ngụ hai đêm ở thủ đô này là khách sạn Marriott Hotel ở ngay tại trung tâm thành phố là khách sạn lớn nhất và sang nhất ở Warsaw thế mà cũng không đủ phòng để đón du khách đến thăm viếng nên chúng tôi phải chờ lấy phòng rất lâu.

Trong khi chờ đợi có phòng, chúng tôi bèn theo anh Hoàng Linh, một nhân viên của AV Travel hiện cư ngụ tại Hung Gia Lợi làm một màn tản bộ sang một trung tâm mua sắm lớn nhất

và khu văn hoá Warsaw do Stalin tặng Ba Lan để đền bù thiệt hại của Ba Lan trong thời kỳ chiến tranh.

Trước nhất bạn phải đổi sang tiền Ba Lan rồi mới đi mua sắm chứ ị! Tiền Ba Lan gọi là tiền Zloty. Ở Ba Lan xài tiền Ba Lan và tiền Euro.

1\$US = 3 đồng Ba Lan

1\$ Euro = 4 đồng Ba Lan

Muốn băng qua đường để sang bên kia đường, bạn phải đi qua đường hầm ở dưới rồi bước lên phía bên kia đường mới được vì ở trên là đường xe buýt và xe điện chạy liên tục. Hệ thống giao thông công cộng bằng xe điện rất thông dụng dành cho công chúng. Xe taxi đậu trước khách sạn Marriott toàn là xe Mercedes đây nhé. Sang hơn ở Mỹ nhiều!

Trung tâm mua sắm này giống như các mall lớn ở Mỹ, bày biện hàng hóa đẹp giống như ở Mỹ nhưng giá mắc quá trời mà hàng lại không đẹp nữa. Quý vị phu nhân “thì thầm” với nhau: “Về Mỹ chờ on sale mua rẻ hơn và đẹp hơn.” Thế là chúng tôi chỉ làm một màn “window shopping” là được rồi.

Úi chào! Dân Ba Lan hút thuốc dễ sợ khi đứng ở bên ngoài các cửa hàng. Phu quân người viết và tôi phải “di tản chiến thuật” nhiều lần ở bên ngoài một cửa hàng bán đồ lưu niệm vì đứng ở đâu cũng nghe mùi thuốc lá cả.

Chúng tôi bèn đi viếng thăm cung văn hoá và khoa học (Palace Kultury I Nauki) ở kế cận để xem có cái gì ở đó. Nơi đây là nơi sinh hoạt, hội nghị các vấn đề văn hóa và khoa học. Đây là một kiến trúc cao tầng hình như cái tháp, trên cùng có 4 cái đồng hồ ở 4 phía Đông Tây Nam Bắc mà người dân Ba Lan gọi là Tháp Đồng Hồ do Liên Xô xây cất tặng Ba Lan để xin lỗi về vụ 20,000 ngàn sĩ quan Ba Lan bị Nga thảm sát. Từ xa bạn đã thấy nóc tháp này rồi, được xem như hình ảnh của thủ đô Warsaw. Nhưng người dân Ba Lan lại không thích kiến trúc này vì họ xem đây là biểu tượng “tàn dư chế độ Cộng Sản Nga”. Bởi thế dân chúng Ba Lan chấp thuận khách sạn Marriott ở bên kia đường phải cao hơn cung văn hoá này mới được. Chúng tôi phải bỏ ra mỗi người 2 đồng tiền Ba Lan để lên trên tầng cao nhất để có thể nhìn tổng quát thủ đô Warsaw theo 4 hướng. Chúng tôi “xàng qua xê lại” quay phim, chụp hình rồi đi xuống và đi về lại khách sạn nghỉ ngơi, ăn tối để lấy sức ngày mai viếng thăm cung điện hoàng gia và nhà của Chopin, thiên tài âm nhạc quốc tế.

Người viết ăn buổi ăn tối tại nhà hàng ngon lành vì đói bụng. AV Travel mở tiệc mừng sinh nhật của 3 du khách trong đoàn luôn nên vui vẻ, xôm tụ lắm.

Chúng tôi đã quá mệt sau mấy ngày ngồi máy bay nên về phòng tắm rửa xong là leo lên giường ngáy khò khò liền tức khắc.

Mời xem Youtube "Ba Lan: Đất nước và Con Người để xem các cảnh đẹp của Ba Lan cho vui nhé:

Ba Lan: Đất nước - Con Người

<https://youtu.be/hxeZPp4MqLY>

Hẹn sẽ kể tiếp trong số báo tới, bạn nhé.

Xin chúc quý bạn có nhiều sức khỏe, thân tâm an lạc, sống vui từng ngày trong hiện tại với duyên nghiệp của mình nhé.

Người giữ vườn Một Cõi Thiên Nhân

Sương Lam

(Tài liệu và hình ảnh sưu tầm trên mạng lưới internet, qua điện thư bạn gửi- MCTN 566-ORTB 991-692021)

ĐÃ TRÓN LÍNH CÒN CHỈ TRÍCH QUÂN LỰC VNCH?

Những kẻ ngày xưa trốn lính
Sao nay để Cộng ép chèn?
Kẻ cả ếch ngồi đáy giếng
Không mưa cũng bớt rùm beng.

Người Lính Cộng Hòa chẳng thẹn
Thà chết vinh hơn sống hèn!
Dẹp thù, xông pha trận tuyến
Máu xương Chiến Sĩ lưu truyền.

Can đảm tuyến đầu trực diện
Quyết chiến! Hy sinh trận tiền
Các người trốn tránh trở trên
Hãy để anh linh ngủ yên!

Nhìn trang hùng sử uất nghẹn
Mơ ngủ sao còn mon men
Thế giới cộng sản giãy giụa
Còn khuyên nhuộm đỏ rùm beng?

Cái gì cũng toàn cầu hóa
Nghĩa là tư tưởng đại đồng
Đã thấy Việt Nam “thống nhất”
Mà còn mơ chuyện viễn vông?

Ý Nga, 3.6.2021

CHUYỆN RỒI...

Tôi ngồi
bên cạnh hai người
Một già một trẻ
nói cười hân hoan

Chàng trai trẻ
tính dịu dàng
Hồn nhiên nhỏ nhẹ
Lòng khoan dung hiền

Như chim
rời tổ bình minh
(Mỗi năm thăm mẹ
Giáng sinh đôi tuần)

Lú lo
vui với mẫu thân
“Con thương mẹ lắm
cạn phần trong tim”

Người bên phải
hay lặng im
chìm trong hồi tưởng
bóng hình xa xưa

Nhớ gì?
Nhớ những cơn mưa
Trời xuân nắng ấm
vẫn ư... mưa rào

Còn tôi
Chả hiểu vì sao!

Gói đầu mơn cuốn
“The Power of Now”(*)

Giữ lòng
không bận lao xao
Giữ tâm chánh niệm
quên mau... chuyện rồi.

Kiều Mộng Hà
June 06th2021
(*) Tác giả: Eckhart Tolle

Hoàng Quân: Món Quà Cho Con

Mẹ Con- Tranh Nguyễn Đức Tuấn Đạt

Lúc chị sanh con đầu lòng, cha mẹ chị còn ở Việt Nam. Mấy anh chị em của chị sống tứ tán khắp nơi trên nước Đức. Đứa bé là cháu nội, ngoại đầu tiên. Bởi thế, hai họ xúm lại nâng niu cháu. Các dì, các cậu, vài tuần đáp xe lửa về thăm cháu. Bên nội ở gần xị, chạy xe 10 phút là đến.

Chị luôn nghĩ, trẻ con sẽ có tuổi thơ đẹp hơn, nếu may mắn được lớn lên có ông bà nội ngoại. Ông bà ngoại chưa được gần để nựng nịu cháu, thì hiện tại, chị tận dụng cơ hội để cháu được gần gia đình nội.

Cuối tuần, anh chị đưa con qua gia đình nội chơi. Cô Năm đã đến tuổi cập kê, nhưng còn độc thân vui tính, ở chung nhà với bà nội. Thông thường, thứ Sáu, rời hăng làm việc, cô Năm rong ruổi đó đây đến Chủ Nhật mới về nhà. Vậy mà, từ ngày có đứa cháu, cô lơ là với những màn tụ tập bạn bè vào cuối tuần. Sáng thứ Bảy, cô Năm gọi điện thoại, giục giã:

- Anh chị mau đem cháu qua cho bà nội thăm.

Đứa nhỏ đến, ngồi trong lòng bà nội một chút, cô Năm giành ẵm cháu. Cô lằng xằng, cho thằng bé uống nước, đưa nó miếng bánh quy, cù vào người thằng bé, hai cô cháu cười rặt rặt. Thấy cô mền cháu, chị vui lắm. Lần nọ, bác hàng xóm ghé thăm, bác tám tấc:

- Hai cô cháu giỡn với nhau dễ thương quá.

Mẹ chồng chị đáp ngay:

- Dạ, phải chị. Thằng Tí mê cô nó hơn mẹ nó nữa.

Chị bồng giật thót. Chị mong, bác hàng xóm không vì vậy, mà trách chị là mẹ quạ mỏ.

Chiều về, cho con ăn uống, tắm rửa con xong, chị thăm so sánh phản ứng, biểu hiện của đứa con khi chơi với con, xem nó có mê mẹ bằng mê cô nó không. Hồi giờ, chị cứ tin, nó mê mẹ nhất đời. Nhưng biết đâu, chị quá chủ quan. Nó bi bô mỗi một chữ “mẹ” từ mấy tháng nay, mà chưa nói thêm chữ mới, mặc dầu chị chỉ vào anh và tập nó nói “ba”. Đã nhiều lần, nó “bất hợp tác” với anh. Chị gọi anh trông chừng nó để chị chuẩn bị cơm chiều. Chỉ một lát, nó lèo nhèo. Anh lấy núm vú ny-lông nhét vào miệng thằng bé. Nó nhả ra, bắt đầu lên giọng khóc. Anh lấy con gấu mở nhạc, món đồ chơi nó rất thích. Thằng bé lăn ra trên thảm, đôi giọng, gào to hơn tiếng nhạc thánh thót. Thấy không xong, anh bế con vào nhà bếp. Vừa thấy chị, nó nín khóc, bập bẹ: “Mẹ, mẹ.” Anh khuan cái ghế cho trẻ con vào bếp, đặt nó vào ghế. Thế là nó ngồi êm thắm, chơi với trái banh. Anh mừng yêu con:

- Nhớ ghen, mày chê ông già mày ha.

Anh phân bua:

- Anh muốn phụ giúp em một tay chứ. Mà thằng Tí cứ bu em hoài, anh đành chịu.

Chị vui vẻ:

- Chắc là nó biết ý, để cho ba nó yên, coi trận đá banh chung kết.

Cuối tuần, như thường lệ, vợ chồng con chị qua nhà nội. Anh thả hai mẹ con xuống trước nhà, chạy tìm chỗ đậu xe. Hai mẹ con vừa đến cửa, cô Năm rộn ràng, nắm tay thằng bé, âu yếm cởi giày, cởi áo cho cháu, kể với chị:

- Em chờ thằng Tí từ sáng giờ. Em đi tìm cả buổi chiều hôm qua mới được cái áo ưng ý cho nó.

Cô trở hộp bánh quy trên bàn, quay qua thằng bé:

- Bà nội cho con đó. Lại ạ bà nội đi.

Thằng nhóc lằm đằm những bước vụng về đến bà nội, “ạ, ạ” mấy tiếng thật to. Cô Năm kéo Tí vào lòng, hôn lên má Tí một cái thật kêu, dỗ Tí đứng yên để cô mặc áo mới cho Tí. Mẹ chồng chị nhìn chị:

- Coi kìa! Cô Năm nó lo cho thằng Tí gọn bản. Má nói cho con nghe. Bây giờ con Năm còn ở không. Để thằng Tí đây, cô Năm nó nuôi. Con rảnh tay, muốn mấy đứa con, để luôn một dọc rồi nghỉ.

Chị giật phắt người, tưởng như một cơn đau làm chị thất cả ruột. Chị nuốt cơn ghen, lí nhí:

- Dạ, Tí còn nhỏ quá má.

Mẹ chồng cười để dãi:

- Ui, nó lớn bộn. Thôi thôi rồi, chớ nhỏ nhít gì nữa.

Chị thêu thào:

- Dạ, tụi con chờ cho Tí lớn chút nữa rồi mới tính má ạ.

Mẹ chồng giảng giải:

- Để cách nhau lâu, nuôi đã cực, mà anh em lại không thân thiết nhau. Vói lại, giờ con Năm chưa lấy chồng, nó rảnh. Chớ vài ba năm nữa, Năm có gia đình riêng của nó, có muốn giúp cũng không được.

Nhìn cô Năm cài nút áo, xoay thẳng bé qua lại ngắm nghía, chị chỉ muốn chạy đến ôm con và nói thật to rằng: “Tí là con của mẹ. Tí chỉ ở với mẹ thôi.” Nhưng chị vẫn ngồi yên, đầu nóng bừng, nghe tiếng đờc, tiếng mát, giọng mẹ chồng xếp đặt chương trình cho “hai cô cháu nó”.

- Ban ngày má coi nó. Nuôi thẳng Tí để không à. Chiều cô Năm nó về, tắm rửa cho nó. Phòng cô Năm rộng thênh thang, dư chỗ cho giường của thằng Tí.

Vừa lúc ấy, anh lên tới nơi. Mẹ chồng nói với anh:

- Má muốn tính chuyện như vậy với hai vợ chồng con. Để thằng Tí cho Năm nó nuôi...

Tai chị lùng bùng. Chị không nghe rõ những điều mẹ chồng đang bàn bạc với anh. Đường như tiếng của anh:

- Dạ, để vợ chồng con bàn lại rồi báo cho má và Năm biết.

Cơn giận ngùn ngụt trong chị. Tại sao anh không từ chối ngay.

Chiều về nhà, thấy vẻ mặt lạnh tanh của chị, anh biết, chị không vui. Anh phân trần:

- Má đề nghị vậy, anh nói, để bàn với em là đúng rồi.

Chị quắc mắt nhìn anh:

- Có gì để bàn đâu. Con mình, sao mình không nuôi, mà phải đi nhờ người khác!

Anh bênh vực:

- Đó là ý tốt của má với Năm thôi. Giúp cho tụi mình đỡ cực.

Chị gào lên:

- Nó là con của em. Không ai được bắt nó cả.

Anh dịu giọng:

- Em không đồng ý thì thôi. Anh thưa lại với má. Có gì đâu mà em âm âm như vậy.

Có Tí, chị lơ là với anh. Anh nghĩ, chuyện bình thường. Rất nhiều phụ nữ, khi có con, họ dành trọn tâm trí cho con. Anh không vui, nhưng hy vọng, dần dà mọi việc sẽ ổn. Thế mà, trái lại, từ khi nghe lời đề nghị của bà nội Tí, chị gằn như cự tuyệt anh. Chị bảo anh ra phòng khách, vì trong phòng ngủ, Tí khóc đêm, sẽ làm anh mệt. Anh bảo: “Chả sao. Nghe con khóc cũng thú vị chứ.” Ông nhạc sĩ nổi tiếng đã chẳng hớn hở khoe *đêm về nghe con khóc vui triền miên sao*. Anh nhất định không “di cư”. Chị ngủ chập chờn. Vừa chớp mắt, chợt nhận ra cánh tay anh choàng ngang, chị hất mạnh cánh tay anh, hốt hoảng ngồi dậy: “Không! Không! Em không, em không...” Chị lo lắng lắm, nếu Tí có em, thì Tí sẽ ở với cô Năm.

Cuối tuần sau, chị viện cớ, Tí đang mọc răng, hơi ấm đầu, phải để Tí ở nhà nghỉ ngơi. Những tuần không còn tìm ra lý do thoái thác, chị miễn cưỡng đưa con qua nội. Cô Năm thường có sẵn quà cho Tí. Khi thì hộp bánh, lúc món đồ chơi. Cả buổi ở nhà chồng, chị bồn chồn, nơm nớp lo âu, không biết lúc nào mẹ chồng sẽ nhắc lại đề nghị của bà. Chị không biết, anh đã nói chuyện rõ ràng với mẹ chưa. Bà nội ngồi xếp hình với cháu, bà rủ rê:

- Tí, tối nay con ngủ lại nhà nội ghen. Mai cô Năm chở đi mua đồ chơi.

Thằng bé chưa hiểu, nhìn bà nội cười cười. Sợ mẹ chồng nghĩ là nó thích. Chị vội vàng lên tiếng:
- Dạ, thôi, má. Tí vẫn còn khóc đêm.

Giường của Tí đặt sát giường của chị, chị gỡ ba chân song của giường con, thành cái cửa cho Tí bò qua giường mẹ. Ban đầu, đọc trong các sách báo hướng dẫn nuôi trẻ, chị tập cho Tí ngủ riêng. Hễ Tí bò ra giường lớn, chị bế con đặt lại giường nhỏ. Nhưng giờ chị nghĩ, mình đang trong cuộc chạy đua tình cảm với cô Năm của Tí. Phải làm sao, mà đừng bao giờ Tí có ý nghĩ mê cô Năm hơn mẹ. Cho nên, dần dà, Tí chỉ ngủ trong giường của mình ban ngày. Ban đêm, Tí nghiêng nhiên đóng đồ hằm luôn bên giường mẹ.

Mãi đến khi Tí gần ba tuổi, cô Năm lấy chồng, đi xa, chị mới yên tâm.

Không lâu sau, gia đình chị được đoàn tụ. Cha mẹ chị ở cùng tỉnh của chị. Chị trở lại trường, tiếp tục đời sinh viên. Mỗi tuần, hai ngày chị chạy vội lên trường lấy bài vở. Ngày nào chị đi học, cha mẹ chị giúp đưa đón và trông coi Tí. Tí rất thích, được ông bà ngoại đến đón, cho đi xe buýt, đi chợ, được ông bà cung chiều. Chiều tối, anh chị đến đón Tí về nhà.

Có lần, vì kẹt xe, anh chị về rất trễ. Khi anh chị đến, Tí đang nằm thiu thiu ngủ ở xa-lông. Chị lo lắng, tưởng Tí bệnh. Mẹ chị kể:

- Cả ngày Tí chơi với ông bà ngoại vui lắm. Mà tới chiều tối, nó buồn buồn hỏi miết, bao giờ mẹ về. Con nít thì chỉ có mẹ thôi, không ai thay thế được.

Khi Tí vào vườn trẻ, Tí mới nghe đến ông già nô-en, ở Đức là ông Nikolaus. Tí nhờ mẹ viết thư hỏi ông Nikolaus cho Tí xin một đứa em bằng tuổi Tí, anh em chơi với nhau cho vui. Tí dặn mẹ phải viết cả tiếng Việt và tiếng Đức. Tí cẩn thận đem đôi giày mùa đông để trước cửa nhà. Nghe Tí nói vậy, chị thấy ngờ ngợ, dễ thương. Chị định gheo con, giày của con nhỏ quá, sao vừa chỗ cho em bé. Thoáng nghĩ vậy thôi, chứ chị sẽ không nhắc gì đến lời yêu cầu của Tí. Chị tính, tìm cho Tí món đồ chơi Tí thật thích. Như thế, Tí sẽ quên ngay ước mơ có em của Tí. Biết Tí mê xe, chị mua cho con chiếc xe chữa lửa. Buổi sáng ngày Nikolaus, Tí rộn ràng chạy ra chỗ để giày. Tí sung sướng ôm hộp quà to. Tí nằm dài trên thảm, say mê ngắm xe chữa lửa chạy vòng vòng, chớp đèn, kêu ò e, ò e. Tí thủ thỉ:

- Mẹ ơi, nếu con có em, hai đứa cùng chơi xe, thì vui thêm mẹ há.

Chị áy náy, thấy mình quả hồ đồ, khi nghĩ lời mong ước của thằng bé chỉ là lời con trẻ. Đến khi biết viết, Tí vẫn tiếp tục gửi nguyện vọng đến ông Nikolaus xin em. Tí ghiền đá banh. Tí cần nhắc, xin ông Nikolaus cho Tí 10 em trai, để cùng nhau lập đội banh. Ông Nikolaus đặt bên đôi giày của Tí khăn quàng, mũ len với huy hiệu của đội bóng đá FC Bayern. Nhưng ông không nói gì đến 10 em trai. Tí ngẫm nghĩ, mình xin như vậy nhiều quá. Thôi, có các bạn lập đội được rồi. Năm sau, Tí muốn tạo mọi sự dễ dàng cho ông Nikolaus, Tí chỉ xin một đứa em, *Bruder* (em trai) hay *Schwester* (em gái) cũng được. Miễn có đứa em cho oai như mấy đứa khác. Vậy mà, nguyện vọng của Tí vẫn không được đáp ứng. Chị len lén quan sát Tí hí hoáy viết thư cho ông Nikolaus mà thương con quá đỗi. Chị tìm những món quà thật hấp dẫn, mong Tí nguội bớt ao ước có em.

Đến khi Tí biết những món quà Tí nhận vào ngày Nikolaus không phải từ ông già râu trắng mặc áo đỏ, mà là từ mẹ của Tí, chờ Tí ngủ, rón rén ra đặt quà cạnh giày. Tí thôi, không xin quà của ông Nikolaus vào mùa Giáng Sinh. Nhưng đâu đó, chị vẫn bắt gặp nơi con niềm mong ước có em. Tí rất thân với những đứa con của các dì, các cậu. Có lúc, chị đùa với con:

- Con Bé, con Xíu cũng là em con mà.

Tí trả lời rành mạch:

- Mẹ ơi, tụi nó là em. Nhưng là *Cousine* chứ không phải là *Schwester* của con.

Tí ham đọc sách. Mỗi chiều thứ Sáu, tan sở sớm, chị dắt Tí ra tiệm sách. Chị cho Tí hai tiếng đồng hồ say sưa bên mấy kệ sách, đọc thử cuốn này, cuốn kia, chọn lựa một cuốn ưng ý để mẹ tặng cho Tí. Tí mượn thư viện những loại sách trinh thám cho thiếu nhi của Thomas Brezina, hoặc R. L. Stine. Mặc dầu đang đọc dở dang cuốn tiểu thuyết ưa thích, chị vẫn cất cuốn sách của mình sang một bên, dành thì giờ đọc cuốn sách Tí giới thiệu. Sau đó, hai mẹ con cùng nhau bàn về những cuốn sách đã đọc chung.

Tí ngồi bệt trên sàn nhà, chơi cờ Pokemon. Tí phải đóng vai của hai phe. Ngồi trình cờ cho phe này xong, Tí lại đổi phía, lựa thẻ để trình cờ bên kia. Nhìn con, chị vừa thương, vừa xót. Chị bảo Tí hướng dẫn chị cách chơi cờ Pokemon. Chị sẽ là đối thủ. Có đối thủ để chơi, cho dù đối thủ dở tệ, vẫn vui hơn chơi một mình. Buổi tối, chị thường xem chung với Tí chương trình cho thiếu nhi. Chị luôn cố gắng đọc được những mơ ước của Tí. Trong thời gian chị tìm giải pháp đáp ứng nguyện vọng có em của Tí, chị tìm mọi cách để làm “thằng bạn” thân cho đứa con, để nó tạm quên sự cô đơn của con một.

Chị không thể cắt nghĩa cho con hiểu. Thời gian anh chị đi học, vợ chồng còn nghèo rớt mòng toi. Anh ra trường trước, gặp lúc kinh tế xuống dốc, gởi trăm lá đơn xin việc, cả năm trời không nhận được một thư mời đi phỏng vấn, nói chi đến có việc. Chị ra trường sau, có ngay chỗ làm, trở thành trụ cột kiếm cơm cho cả nhà. Năm đầu tiên, liên tục những *workshop, seminar, training, ...* làm sao chị có thể xin nghỉ để sanh con. Chị dự tính, đi làm vài năm, cho công việc ổn định. Gia đình chị ở München, một trong những thành phố đắt đỏ nhất của nước Đức. Căn nhà gia đình chị mượn ở khu phố khang trang. Tí đến trường chỉ cần đạp xe 10 phút. Tiền nhà nuốt gần phân nửa tiền lương của chị. Bây giờ, nếu chị ở nhà sanh con, làm sao trang trải hết chi phí cho tổ ấm.

Hẹn lần, hẹn lữa, chị vào tuổi 40. Chị áp ứng hỏi bác sĩ sản khoa, chị còn bao nhiêu năm nữa đủ khả năng cho con một đứa em. Bác sĩ khuyên, dẫu y khoa tiến bộ, nhưng trễ quá sẽ không tốt. Chị vốn khéo tay, hay làm. Sếp mến, đồng nghiệp thương. Công việc của chị trong hãng vững vàng. Theo luật lệ của Đức, chị có thể nghỉ hai năm sanh con, hãng có bổn phận giữ chỗ cho chị. Giờ đây, phía chị, điều kiện xem ra thuận lợi.

Nhưng phần anh, đoạn đường anh đang đi còn lắm gập ghềnh. Sau thời gian không xin được việc làm ở Đức, anh xoay qua tìm cơ hội ở Việt Nam. Một cơ hội rất mong manh. Nhưng anh muốn thử. Chị rất lo lắng. Biết bao tấn bi kịch về chuyện làm ăn ở Việt Nam. Tiếng nói của chị yếu ớt quá. Gia đình anh trách chị, đã không hỗ trợ anh, lại còn lo hãi, làm anh thêm bận lòng.

Ở Việt Nam, họ hàng anh đang làm ăn phát đạt. Anh chỉ cần vào làm chung là xong. Anh đi đi, về về mấy bận. Chị đành bịt tai, che mắt, để không nghe, không thấy những nguy cơ làm đổ vỡ gia đình nhỏ của anh chị. Chị tìm lý do đơn giản, cắt nghĩa cho Tí hiểu sự vắng mặt nhiều ngày của ba Tí. Anh báo tin, hãng của anh ở Việt Nam gặp nhiều khó khăn. Chị mừng lắm, nhưng không dám tỏ lộ. Cuối cùng, anh chấm dứt công việc bên Việt Nam. Châu về hợp phố. Chị thờ phào. Kinh tế của nước Đức phục hồi. Hy vọng anh sẽ tìm được việc làm gần nhà. Nhưng cuộc sống không hanh thông như chị mong ước. Anh vẫn còn những bận rộn riêng của anh. Khoảng cách địa lý không còn. Nhưng giữa anh chị, trong lòng, lại xa cách lắm.

Chị luôn canh cánh điều ước ngày xưa đứa con xin ông già Nikolaus. Mỗi khi chị đến phòng mạch, vị bác sĩ tốt bụng hỏi han, nhắc nhở chị chú ý đến đồng hồ sinh học của phụ nữ, nêu còn muốn có con. Nghe tin một chị bạn, vẫn được mẹ tròn con vuông, khi tuổi xấp xỉ 50. Lòng chị sáng lên hy vọng. Chắc chị vẫn còn kịp. Tí đang năm cuối Trung học. Hai mẹ con không còn

chơi cờ chung như khi Tí còn nhỏ. Thay vào đó, hai mẹ con vừa xem talk show, vừa chuyện vãn nhiều đề tài.

Chị cố ra vẻ tự nhiên:

- Hồi xưa, còn nhỏ, con hay mơ ước ông Nikolaus tặng cho con đứa em. Bây giờ, con còn ước như vậy nữa không?

Tí quay qua chị:

- Có em thì vui. Nhưng bây giờ thì thôi. Trễ rồi mẹ.

Chị nhìn Tí:

- Con có buồn mẹ không?

Tí cười, trấn an mẹ:

- Không đâu. Mẹ đừng lo.

Tí ôm vai mẹ:

- Chỉ cần ba mẹ *immer zusammen*, luôn luôn gần nhau là con vui lắm mẹ.

Chị ôm chầm lấy con. Tí giờ đây cao lớn hơn mẹ nhiều, đã ra dáng thanh niên. Nhưng Tí vẫn là đứa con bé bỏng trong vòng tay của chị. Đứa con ước ao một món quà thuở nhỏ, mà mãi đến giờ, và sẽ không bao giờ, chị có thể tặng cho con. Lòng chị dâng lên niềm thương yêu con vô bờ. Chị nghe tiếng mình thầm hứa với con:

- Ba mẹ luôn luôn gần nhau để con vui mãi, nhé con yêu.

Hoàng Quân

Nam gọi cho tôi:

- Cô ơi! Đi Florida không? Mình làm một chuyến đi chơi xa bằng xe van ghen cô.

Máu giang hồ tôi trở lên:

- Thiệt hả? Đi thì đi. Mà bao giờ đi.

- Tháng năm em xuống đón cô. Mình đi một vòng các tiểu bang miền Đông Nam nước Mỹ. Tôi biết người học trò này mang hoài bão sẽ lái xe đi một vòng nước Mỹ. Em ấy ôm ấp giấc mơ này cả mấy chục năm nhưng vì cơm áo gạo tiền không thực hiện được. Bây giờ nghỉ hưu em quyết bằng mọi cách thử thách tuổi trẻ của mình.

Cái khó của em là phải kéo cho được bà xã đi cùng, mà Châu thì không bao giờ muốn đi xa. Em ấy thích cuộc sống thảnh thơi bên mảnh vườn nhỏ và chờ đợi mỗi hai tuần chồng đi làm từ Portland lái xe về nhà tại San Jose. Con cái đều đi làm đi học xa, Châu hiền lành sống một mình như thế quen rồi. Em ít nói, yếu đuối, nhỏ nhắn và dễ thương. Thế mà lần này Nam báo tin cho tôi biết kỳ tích của mình trong sự vui mừng:

- Bà xã em đã OK rồi cô. Cô trò mình chơi tới, sẽ đi du lịch một tháng khi nào mệt thì về.

Tôi nghe xong giật mình. Một tháng ngồi trên xe làm dân lãng tử. Tôi sẽ thành bà già gân, điếc không sợ súng hay sao? Lâu nay tôi đâu có đi xa, cứ ru rú ở nhà, đi xe nhiều sẽ bị chóng mặt và sưng chân. Nghĩ tới nghĩ lui tôi vừa muốn đi chơi lại vừa lo cho sức khỏe của mình. Già rồi, liệu có thể ngồi lâu chịu đựng được đường dài. Tuy nhiên bản tính thích phiêu lưu đã chiến thắng.

Tôi trả lời Nam đầy tự tin:

- OK! Sẵn sàng. Dân hướng đạo há sợ mưa rơi, phải sắp sẵn để lên đường.

Thế nhưng không biết vì quá nô nức hay quá lo mà tôi cả tuần đầu tháng năm không ngủ được. Người vằng vát chóng mặt, sức khỏe giảm sút thấy rõ. Tôi nghĩ đến chuyến đi, đến các người trong đoàn sẽ bị trở ngại nếu tôi có chuyện không lành. Tôi cố gắng uống thuốc và chăm sóc sức khỏe của mình. Nhưng nghĩ đến chuyến đi đường trường kéo dài cả tháng tôi cũng ớn da gà và hồi hộp quá.

Chẳng dưng dưng tôi gọi cho Nam báo tin sẽ cancel chuyến đi của mình. Nam khuyên tôi đừng sợ. Mình đi tới đâu có bệnh viện tới đó. Nước Mỹ mà cô. Cô mệt thì em book vé máy bay cô về lại nhà. Ráng lên, nếu cô không đi thì biết lúc nào cô đi được.

Hương ở Westminster CA, Hoàn ở Houston Texas cũng gọi phone mỗi ngày hỏi thăm và hẹn gặp nhau ở Dallas nhà thầy Nhãn. Các học trò hứa hẹn một cuộc hội ngộ Trung Học Long Thành bỏ túi đầy hấp dẫn, sau khi đã chích ngừa Covid hai đợt. Tôi lấy hẹn đi gặp bác sĩ gia đình sau gần hai năm không đến văn phòng. Bà cho thử máu. Kết quả thử máu tốt, sức khỏe bình thường. Bà lấy hẹn cho làm vài kiểm tra trong tháng sáu và bắt tôi phải đo áp huyết mỗi ngày hai lần trong suốt tháng năm.

Như vậy sức khỏe tôi OK chưa quá tệ.

Vậy thì sao ta lại chùn chân, què mặt với học trò. Tôi quyết định lên xe theo đoàn tới Dallas để thử lửa. Book vé máy bay trở về nhà vào cuối tháng năm. Nếu khỏe tôi sẽ đi tiếp, nếu không khỏe tôi ở lại nhà anh Nhãn theo lời anh chị mời, có chết con chí nào đâu.

PALM SPRINGS VÀ TIN BUỒN

(13/5/2021)

Điểm tập trung để xuất phát của chúng tôi là nhà của Ngô Tâm tại Palm Springs, CA. Cùng đi, ngoài vợ chồng Nam còn có Ngô

Tâm và vợ chồng Chánh & Thúy Anh - những cựu học sinh Trung Học Long Thành. Tâm chiêu đãi chúng tôi bằng một chầu bánh ướt và bánh hỏi thịt heo quay rất ngon tại nhà. Thật không may cho bà già bảy bố. Vừa cắn miếng da heo giòn rụm thì một mảnh răng hàm cũng theo thịt rơi ra. Thôi rồi từ nay việc nhai thức ăn của tôi đã gặp trở ngại. Lúc này thì bó tay đành chịu, đợi khi về mới gặp nha sĩ được.

Hai đêm ở Palm Springs, chúng tôi ngủ tại khách sạn trong sòng bài mà tôi không nhớ tên gì, chỉ biết khá sang trọng.

Buổi sáng 14/5 thức dậy, cô trò vừa chuẩn bị ra ăn sáng thì phone Nam reo. Bên kia báo tin Lê Minh Tấn vừa mới mất. Tấn là bạn rất thân của Nam. Những ngày Nam chân ướt chân ráo đến Portland làm việc, Tấn đã giúp đỡ rất nhiều. Tiệm ăn của Tấn là nơi có mặt thường xuyên của nhóm Long Thành xa xứ. Tấn còn là một thành viên THLT năng nổ, lúc nào cũng hết lòng với thầy cô và bạn bè. Em là một mảnh thường quân của trường. Khi trường tôi tổ chức hội ngộ THLT tại Portland em đã ủng hộ nhiệt tình nhất. Cách đây vài năm em dọn về Michigan để gần con và đã mở nhà hàng mới. Tội nghiệp Liên vợ Tấn chắc là đau khổ lắm. Muốn gọi phone hỏi thăm nhưng lâu nay chỉ liên lạc với phone Tấn, còn phone Liên không biết số. Đành chịu.

Tin buồn như sét đánh đến với cả nhóm. Tháng trước, nghe tin chúng tôi dự trù đi chơi, Tấn đã ân cần mời chúng tôi ghé nhà và ở lại vài ngày. Dự trù chuyến đi sẽ đến Dallas, Houston (Texas), Florida. Tiếp tục sẽ đi Virginia, Washington DC, Michigan, Niagara fall, Chicago, Illinois, Salt Lake City (Utah) rồi trở về lại Cali. Dự định đoàn sẽ ghé Michigan thăm Tấn, nhưng bây giờ Tấn đã bỏ trường, bỏ bạn ra đi. Những giọt nước mắt rơi xuống nghẹn ngào, những cú phone liên tiếp gọi thăm hỏi nhau về cái chết của Lê Minh Tấn. Nam xuống tinh thần thấy rõ. Sự hào hứng ban đầu khựng lại. Tin cho hay Tấn mất vì Covid. Cái

cô Vi khôn nạn ác ôn đã giết chết một người tốt bụng và hiền lành như Tấn. Nhưng việc gì tới phải tới, không thể làm gì khác hơn là phải tiếp tục cuộc hành trình như dự tính. Buồn quá, Nam chuyển hướng cất bớt nhiều tiểu bang dự tiến sẽ đến. Chúng tôi chỉ đi đến Florida rồi trở về Texas.

Để biết về Palm Springs, Ngô Tâm đã đưa chúng tôi đi một vòng các nơi ở đó. Ngắm thành phố sang giàu của giới nghệ sĩ, những mall buôn bán hàng hiệu đắt tiền, những căn nhà bạc triệu. Đây là nơi Bob Hope từng ở, nhà của Bill Gate thật lộng lẫy cũng ở đây - theo lời Ngô Tâm.

Buổi chiều chúng tôi được Tâm mời ăn tại nhà hàng trong khách sạn. Thức ăn khá sang nhưng dường như nỗi buồn mất mát vẫn còn nên một

đĩa của Alaska to đùng phải bỏ lại.

Buổi tối, mấy cô trò kéo nhau xuống sông bài. Không có máu mê cờ bạc nên loanh quanh một hồi rồi rủ nhau lên ngủ. Chợt Nam dùng lại một máy kéo 1\$, bảo vợ đưa mình 20\$ và bỏ vào.

Tôi nói:

- Máy này chơi khó trúng lắm. Đừng chơi.

Nhưng không kịp, Nam đã bỏ tiền vào. Nam ngồi xuống bấm đầu ba cái. Trớt quớt không trúng gì cả. Chợt phone tay Nam reo. Bên VN bạn bè hỏi thăm về cái chết của Tấn. Nam đứng lên và chúng tôi đều chú ý vào cuộc nói chuyện.

Dứt chuyện, Nam quay lại nhìn vào máy và bỗng la lên bỗng vợ quay một vòng. Tôi hỏi:

- Có chuyện gì vậy Nam?

- Em trúng 1.000\$

Tôi giật mình nhìn vào máy. Không phải 1.000\$ mà là 2.000\$ lận. Đèn bên trên máy rực sáng và chớp tắt báo hiệu có người trúng lớn. Một lúc sau người của sông bài đến làm giấy tờ và trao tận tay Nam 2.000\$ tiền mặt. Nam xúc động nói đây là hương linh Tấn đã ủng hộ chuyên đi chơi nên mình quyết không bàn lui nữa.

Nam nói tới bàn lui là vì tình hình lúc đó ở Texas và các tiểu bang dự trù đi tới đang bị khủng hoảng vấn đề xăng. Các xe sắp hàng chờ đổ xăng mà xăng không có. Trên TV còn chiếu cảnh người dân đem thùng đến cây xăng mua dự trữ như mua gạo hay giấy đi cầu lúc đầu mùa dịch Coronavirus. Lại nữa, tình hình an ninh một số nơi bất ổn, đập phá, kỳ thị người Á Châu ... làm buồn lòng mọi người.

Ngô Tâm là người thích đi chơi xa, em lái xe đường trường rất xuất sắc. Lần đi này em tình nguyện làm tài xế. Thế nhưng vốn lo xa, em xem TV mãi nên tinh thần bất ổn không ngủ được.

Con gái em thấy vậy nên tình nguyện đi theo đoàn để giúp mẹ khi cần. Như vậy đoàn thành bảy người chắt lên chiếc xe van của Nam 7 chỗ. Hành lý chắt lên mui xe, cột ràng cẩn thận.

Buổi sáng ngày 15/5 xe lăn bánh rời khỏi Cali trong niềm háo hức lẫn lo âu của mọi người.

ARIZONA VÀ NEW MEXICO

Người tài xế chính của chuyến đi là Ngô Tâm. Tôi nhiều lần đã gọi em là "Nữ anh hùng xa lộ". Em thường một mình lái xe đi về Portland - San Jose hay Portland - Palm Springs.

Chỉ nghĩ đến thân gái một mình với đoạn đường dài tôi cũng phát sợ, nhưng đối với em là chuyện thường. Thú vui của em là được cầm tay lái, nhìn phía trước thưởng ngoạn cảnh đẹp.

Chỗ nào đẹp tìm đến thưởng thức và livestream gửi đến bạn bè trên Facebook.

Khởi hành, Nam nhường Tâm cầm lái, cháu Mai Ly ngồi băng sau, mở iphone theo dõi lộ trình và báo cho mẹ những gì phía trước. Điếm nghỉ ngơi, trạm xăng và book khách sạn.

Chiếc xe khá nặng vì ngoài đồ đoàn chúng tôi còn có một tủ lạnh mini gắn vào xe để chứa nước và thức ăn. Xe chạy qua khỏi Las Vegas, râm ran chọc nhau xuống đánh bài để thắng lớn khỏi lái xe, mua máy bay đi cho đã. hi hi

Đường đi hướng về Arizona hai bên núi đồi khô cằn và lên rất nhiều dốc. Những con đường xuyên bang của nước Mỹ thênh thang, chúng tôi theo freeway 20 thẳng tiến. Những con dốc cao gió thổi ngược chiếc xe khá nặng vượt đường trường. Chưa đi tới đâu, trên máy hiện lên báo động máy xe nóng.

Ngô Tâm lo lắng hỏi Nam giờ phải làm sao? Ủy chu choa, ai cũng lo ra mặt. Nam nói Ngô Tâm dừng xe lại bên đường để xem lại. Nam cho biết trước khi đi, em đã đem xe kiểm tra toàn bộ, thay bốn bánh xe mới, nước, dầu đều đầy đủ. Tuy nhiên dầu hộp số (transmission oil) chưa tới thời gian để thay, dự trù sau chuyến đi sẽ thay không muộn. Nam mở đầu máy và cúi xuống thật sâu để kiểm tra, nhưng nóng quá đành chịu. Thôi thì tạm dừng bên đường cho máy nguội một chút rồi đi tiếp.

- Ý kiến của Ngô Tâm là book khách sạn gần nhất, đem hành lý vào, cho xe và người nghỉ ngơi. Ngày mai sẽ tính tiếp.

- Ý kiến của Nam là xe còn mới lại vừa được kiểm tra kỹ lưỡng nên chắc không có trục trặc gì. Có thể vì xe nặng lại lên dốc quá nhiều nên xe nóng máy. Cứ giữ nguyên hiện trạng, tiếp tục đi tiếp, ghé thăm Grand Canyon như dự tính. Nếu xe thật sự có vấn đề sẽ nổi báo động lúc ấy quyết định sau. Nếu không thì máy vẫn OK. Ngày mai, mọi người nghỉ ngơi Nam sẽ đi tiệm thay dầu transmission.

Thế là Nam cầm lái chạy bon bon trên đường vào Flagstaff (*Flagstaff là một thành phố ở bang Arizona của Hoa Kỳ, được bao quanh bởi núi, sa mạc và rừng thông aoe rosa. Đây là cửa ngõ dẫn đến Đỉnh San Francisco, nơi có ngọn núi cao nhất của Arizona (Đỉnh Humphreys) và khu nghỉ mát trượt tuyết Arizona Snowbowl. Gần đó, Đài tưởng niệm Quốc gia Wupatki có các địa điểm pueblo của người Mỹ bản địa và Đài tưởng niệm Quốc gia Hẻm núi Walnut nằm rải rác với vách đá của họ - theo Google*)

Chúng tôi đã mướn xong khách sạn gần đó, nhưng Nam muốn kiểm tra chiếc xe nên không dừng lại mà chạy vào Grand

Phía trước cổng Crystal Forest

Canyon National Park luôn. Nhờ thẻ của người lớn tuổi, khi vào cửa ở các địa điểm công viên Quốc gia chúng tôi được miễn tiền. Niềm vui là chữ nổi báo động biến mất, xe chạy bon bon, ngoan ngoãn. Một ngày lặn lội khá vui, chụp hình với quang cảnh núi đồi tuyệt đẹp.

Ra khỏi Grand Canyon trở lại phố xá, ghé tiệm sửa xe được trả lời mọi bộ phận xe đều tốt. Đoàn về khách sạn Holiday Inn Express, nấu cơm ăn với thịt hộp và lạp xưởng rau sống ngon quá chừng. Một đêm quá mệt ngủ say.

Buổi sáng, Nam lấy hẹn và hơn 30 phút sau trở về. Đã thay dầu hộp số và chuẩn bị lên đường

Hôm nay chúng tôi sẽ đi thăm một nơi rất đặc biệt đó là Petrified Forest National Park Arizona. Nơi có địa điểm gọi là Crystal Forest các cây cối lâu năm hóa đá (Vào cuối kỷ Trias khoảng 225 triệu năm trước, phần lớn miền Bắc Arizona là một vùng ngập lụt nhiệt đới nhiều cây cối rậm rạp. Lũ lụt và xói mòn theo chu kỳ xen kẽ với hoạt động núi lửa từ phía nam và phía tây đã mang theo trầm tích và tro bụi về phía hạ lưu, đọng lại trên các cây đổ ở khu vực này.

Trong một số trường hợp, cây cối bị chôn vùi nhanh chóng và đủ sâu để lấy đi oxy, do đó làm chậm đáng kể quá trình phân hủy tự nhiên. Theo thời gian, nước ngầm hòa tan silica từ tro núi lửa vào phần thân xóp của cây cối bị vùi lấp.

Dung dịch này hình thành các tinh thể thạch anh lấp đầy các lỗ rỗng và vết nứt trên các khúc gỗ, cuối cùng làm chúng hóa đá bằng cách bao bọc và thay thế vật liệu hữu cơ của cây bằng các khoáng chất. Màu sắc rực rỡ của gỗ đến từ các tạp chất trong thạch anh, chẳng hạn như sắt, carbon và mangan.)

Những gốc cây thật to đã hóa đá đẹp tuyệt vời. Khách thăm viếng khá đông. Cả một vùng núi đồi đá nằm rải rác. Những vân đá nhiều màu sắc rực rỡ. Hiện tượng thiên nhiên lạ lùng và đẹp biết bao nhiêu. Đến đây con người như hòa mình vào với đất trời và khâm phục tạo hóa. Chúng tôi vào cửa hàng lưu niệm và say mê với

Bề mặt một khúc cây đã hóa đá, rất to và đẹp. Thân cây đã thành đá.

vô số khối đá tuyệt đẹp được mài dũa, cắt xén lộng lẫy. Có những mảnh đá được điêu khắc thành những hình thú vật tinh xảo. Cây hóa đá, đá và đời sống, đá và con người. Con người đã dùng bàn tay và trái tim rung cảm với thiên nhiên để biến những khối cây hóa đá thành những sản phẩm đẹp lộng lẫy và có hồn. Ai đã thổi hồn vào tượng đá? - Con người và trái tim yêu thiên nhiên-

Tâm lái lái xe hướng về New Mexico. Dự kiến sẽ thăm một người bạn THLT là Quách Sung sống ở gần đây. Trên đoạn đường dài xuyên bang, mọi việc thuận lợi. Trên xe có sẵn thức ăn nhẹ và snack. Ăn uống, chuyện trò vui suốt đoạn đường. Hai người đàn ông ngồi băng ghế sau tự do ngủ gà ngủ gật. Tài xế là Ngô Tâm, phụ tài là Mai Ly, Nam điều hành chuyến đi và Chánh phụ xếp đặt hành lý. Phe phụ nữ chúng tôi đi theo làm tà lợt, ăn và nói.

Đoàn chúng tôi sẽ đến Albuquerque, New Mexico (*Albuquerque, thành phố lớn nhất của New Mexico, nằm trong sa mạc cao. Khu trung tâm hiện đại của nó tương phản với Old Town Albuquerque, có từ năm 1706 được thành lập như một thuộc địa của Tây Ban Nha. Khu Phố Cổ có các tòa nhà bằng gạch nung lịch sử, chẳng hạn như Nhà thờ San Felipe de Neri, 5 bảo tàng và các cửa hàng bán đồ thủ công mỹ nghệ của người Mỹ bản địa. Gần đó, Trung tâm Văn hóa Pueblo của Ấn Độ ghi lại lịch sử bộ lạc của khu vực. - Google*)

Chúng tôi sẽ mượn khách sạn tại đây hai đêm để đi chơi và thăm viếng. Liên lạc với Quách Sung mới hay mẹ em ấy ngã bệnh bất ngờ, vì an toàn cho người già vào mùa dịch nên đoàn không đến nhà viếng thăm. Nhớ bác, mỗi lần trường THLT họp mặt, Quách Sung dù ở xa đều đưa bà ngồi xe lăn đến tham dự. Quách Sung là một người con chí hiếu, chăm sóc mẹ không ai sánh bằng. Em ấy hẹn sẽ đến khách sạn thăm viếng chúng tôi.

Một ngày đi khắp nơi để ngoạn cảnh, chiều ghé một tiệm ăn Việt Nam. Ôi chao ngồi chờ thật lâu muốn nản. Khách khá đông có rất nhiều người Mỹ nhưng đa phần họ mua to-go. Người nấu ăn, người phục vụ và tiếp tân hình như chỉ có ba người. Có lẽ kiếm người làm không ra như hầu hết các quán tiệm hiện nay sau mùa dịch. Tiền thất nghiệp vẫn rớt đều đặn nên dù khắp mọi nơi treo bảng cần người nhưng rất ít người đến xin việc. Thấy cô phục vụ vất vả mà thương nên không nỡ phàn nàn. Thức ăn cũng được nhưng chờ lâu thật ỏi.

Ngày hôm sau lại một ngày rong chơi, Ngô Tâm và con mệ nên ở lại khách sạn, chúng tôi đi tìm chỗ mới để thưởng ngoạn. Đây là một hang động nhỏ có suối chảy rất đẹp nằm ngay trên một đoạn đường quanh co. Xuống xe, theo đoàn người xuống dưới, vui chơi chụp vài tấm hình.

Về đến khách sạn, Ngô Tâm báo tin không lành, dự báo thời tiết sẽ có mưa bão lớn, sấm chớp nguy hiểm trên suốt đoạn đường kế tiếp. Quách Sung dẫn con tới khách sạn thăm viếng và nói sẽ gọi cấp cứu đưa mẹ vào bệnh viện liền khi về nhà. Vợ vã để chia tay, chúc bác bình an. Mọi người mang thêm một nỗi buồn và lo lắng vào giấc ngủ.

DALLAS, TEXAS.

Sáng sớm đoàn người lên xe theo freeway 10 về Dallas. Gió khá mạnh nhưng chỉ vài cơn mưa rào đến rồi đi trên suốt đoạn đường. Dallas là địa điểm họp mặt quan trọng nằm trong chương trình của chuyến đi này. Nơi đến là nhà của một vị giáo sư từng dạy tại trường Trung Học Long Thành vào khoảng năm 1968 và về sau. Anh Nhãn, chị Vân rất hiếu khách sẵn sàng mời cả đoàn tới nhà để quây. Bao ăn, bao ở, ở lại bao nhiêu ngày cũng welcome.

Chị Vân đã sẵn sàng một nồi cháo gà nóng hổi, gói gà thơm lừng. Thức ăn chiêu đãi khách đường xa rất hợp tình hợp cảnh. Cả bọn sau khi tắm rửa nhào vào ăn uống tận tình. Thầy trò, bạn hữu gặp nhau nói chuyện tới khuya lơ khuya lác. Giấc ngủ đến muộn màng nhưng thẳng giấc tới sáng. Tôi nằm trên giường mà vẫn thấy mình bồng bồng trên chuyến xe vui xuyên bang.

Ngày 18/5 chúng tôi đến thăm một người em họ của Nam là dược sĩ có tiệm thuốc tây ở Dallas. Em ấy mời chúng tôi đi ăn nhưng chúng tôi từ chối. Đạo một vòng thăm chợ VN tại đó, chúng tôi về lại nhà anh Nhãn để chuẩn bị đón Hương và Hoàn tại phi trường.

Tôi và Nam ra phi trường đón Hương & Chi từ Westminter, Hoàn từ Houston cùng đến Dallas. Một cuộc gặp gỡ thú vị sau bao nhiêu năm xa cách. Riêng tôi với Hương cùng ở miền Nam Cali, chỉ cách nhau 45 phút lái xe mà gần 2 năm không gặp nhau vì con Covid mắc dịch. Cô trò ôm nhau mừng rỡ vì ai cũng dần tụt tờ giấy chích xong hai mũi ngừa dịch an toàn. Chị Vân đã chuẩn bị một màn ăn uống hấp dẫn: Bánh tráng cuốn tôm thịt và thịt heo quay tại nhà. Một trái mít thật ngon chị lột múi sẵn và vô số trái cây, bánh ngọt chị làm.

Người em họ Nam mời cả nhóm đi ăn tối tại nhà hàng nhưng chúng tôi từ chối. Chỉ hai cặp vợ chồng Nam và Chánh đại diện đi dùm. Mẹ con Ngô Tâm và Hoàn qua ngủ nhà người bà con của Hoàn, hẹn sáng mai trở lại đúng hẹn để đi chơi.

Chị Vân tuyên bố:

- Đêm nay không ai được ngủ phải thức nói chuyện cho đã

Nhưng mệt quá rồi, ông chủ nhà đã quá 80, bà chủ cũng 79. Còn tôi hai mắt riu lại.

Thôi đi ngủ bà con ơi! Cô trò tôi vào chiếm phòng chủ nhà, anh Nhãn ra ghé salon ngủ. Ai bảo mời mọc tới nhà làm chi.

Ra ngoài sân chụp hình một phát vui sum họp.

Ngày kế tiếp chúng tôi đi downtown Dallas. Viếng thăm AT&T Stadium và nơi Tổng thống Kenedy bị ám sát. Nơi tầng lầu ở một cửa sổ có đánh dấu là nơi hung thủ núp để bắn. Một khoảng đường ngắn làm dấu là nơi bị bắn và xe đã chạy thêm một đổi. Dưới đường có dấu gạch chéo nơi xe dừng và TT tử thương. Cả đoàn chụp một tấm ảnh kỷ niệm nơi di tích lịch sử.

Sau khi phơi nắng và lang thang thành phố Dallas thấm mệt, chúng tôi về nhà và cùng nhau làm món gói tôm thịt ăn với bánh phồng tôm. Rau vườn nhà, mỗi người mỗi việc vui quá là vui. Chị Vân đòi làm thêm món bún bò Huế nhưng chúng tôi không cho. Cuối cùng thêm món bột chiên tôm do Tuấn (con trai anh Nhãn) chuẩn bị. Ăn ngon, cười nhiều, nói lảm. Đúng là một nhóm học trò già phá phách. Buổi chiều người cháu của Hoàn mời qua nhà dùng bữa tối. Đó là một khu khá sang trọng và tiện nghi. Món chiều đãi là crawfish, thịt nướng, bánh canh cua và vài món khác. Có màn hát Karaoke với dàn âm thanh tân tiến.

Năm người già chúng tôi xin kiếu về trước nghỉ ngơi để người trẻ ở lại hát hò.

Trên xe vợ chồng Minh & Loan ở Alabama gọi phone nói chuyện với chị Vân. Em nói:

- Em đang ở trước nhà Thầy Cô. Thầy cô đi đâu rồi?

Thiệt hay chơi đây? Vợ chồng Minh & Loan cũng vượt đường xa tới Dallas sao? Mọi người bàn tới bàn lui không tin gì mấy.

Chị Vân mở phone và hình chụp rõ ràng hai em đang đứng trước nhà anh chị.

Xe vừa dừng bánh Loan chạy tới ôm nhau trong vui mừng hạnh phúc. Quả là không thể

ngờ cuộc vui tròn đầy như vậy. Mệt thì mệt nhưng vào nhà cũng tíu tít nói cười mừng rỡ. Thêm một đêm mất ngủ để kể chuyện xưa, chuyện nay, chuyện tiếu lâm, chuyện dài ở huyện.

Buổi sáng ngày 20/5 là lúc bùi ngùi chia tay.

- Vợ chồng Chi & Hương qua nhà anh của Chi để dự những ngày family reunion mà năm ngoái do dịch COVID không thăm nhau được.

- Vợ chồng Minh & Loan tiếp tục cuộc hành trình dở dang.

- Mẹ con Ngô Tâm và vợ chồng Chánh & Thúy Anh từ già đoàn dự tính trở về lại Portland vì Ngô Tâm đã bị bệnh không thể tiếp tục hành trình.

Chúng tôi còn lại bốn cô trò tiếp tục chuyên đi chơi xa. Nam nói đùa là bốn thầy trò đi thỉnh kinh. Điềm tiếp theo là về Houston nghỉ ngơi một ngày rồi lên đường đi tiếp.

Nghe đâu ngày hôm đó Minh & Loan không nở lên đường bỏ anh chị Nhãn với căn nhà vắng vẻ, em ở lại chơi thêm một ngày. Chi & Hương và nhóm Ngô Tâm cũng ở tới chiều mới rời nhà. Ngôi nhà anh chị rộn ràng vui đó rồi vắng vẻ buồn hiu.

Tôi chia tay anh chị và hẹn ngày 29/5 sẽ về lại. Ngày 30/5 tôi có hẹn đi chơi với nhóm Cô Gái Việt thăm viếng vườn hoa Dallas. Ngày 31/5 tôi về lại Cali. Tôi đã không ở lại chơi với anh chị hai tuần như dự tính ban đầu. Thôi thì sức khỏe bình thường tôi tiếp tục làm bà già gân đi về miền biển Florida.

Florida với trái cây miền nhiệt đới như ở VN. Tôi là dân miệt vườn nên mơ ước được đi đến đó, tận tay hái những cây trái sai oằn như ở vườn nhà ngày xưa. Tôi nôn nao lắm Florida ơi!

Hẹn gặp các bạn trong bài viết về đoạn đường tiếp theo.

Nguyễn Thị Thêm

NHỮNG ÁNH MẮT TRẺ THƠ

Cũng phải hơn hai năm anh mới trở lại thành phố này, nơi anh đã từng ở và có rất nhiều kỷ niệm, hơn thế nữa có hai đứa con anh đang sống.

Cuộc sống mới bận rộn đã ràng buộc và khoảng cách đường dài mười tiếng lái xe và anh nghĩ các con đã đầy đủ với số tiền cấp dưỡng hàng tháng, nên chuyện thăm nom chúng không là điều bắt buộc.

Dù đã dứt lòng ra đi nhưng khi lái xe về những con đường cũ, khu phố cũ, anh không khỏi cảm thấy man mác buồn. Cho đến khi xe dừng trước cửa nhà thì anh lại thêm nỗi bối rối, không biết sẽ thế nào khi đối diện với người vợ cũ và hai đứa con. Người vợ mà trước kia anh đã dễ dàng buông ra những lời lạnh lùng nhất, tàn nhẫn nhất, để được chia tay đi theo tiếng gọi của một tình yêu mới mà anh say đắm.

Anh ngồi trong xe thật lâu để ngắm lại ngôi nhà, chẳng có gì thay đổi, có chăng là trong ngôi nhà này đã thay đổi, đã thiếu một người.

Anh bấm chuông cửa, vài phút im lặng trôi qua, bây giờ là buổi chiều anh tin là mọi người đang ở trong nhà, anh phải bấm chuông thêm hai lần thì cánh cửa mới từ từ mở hé ra, đó là thằng cu Tí, con trai lớn của anh.

Thấy bố, thằng bé vừa mừng vừa ngạc nhiên:

- Bố về hả, con nhìn qua lỗ cửa thấy bố nhưng con không tin.

Anh xoa đầu nó:

- Bố đây mà. Tại sao con lại không tin? Bố có khác đâu!

Đôi mắt thằng bé sụp xuống, vẻ vui mừng lúc nãy biến mất:

- Con nghĩ là bố không muốn về đây nữa.

Anh khựng lại nhìn con, trẻ con chóng lớn quá, mới hơn hai năm, giá mà năm năm, mười năm thì chắc anh sẽ không nhận ra con của mình nữa. Anh quàng tay ôm vai con, âu yếm hỏi:

- Mẹ con đâu?

- Mẹ mới vừa đi làm.

Thì ra cô ấy đã đi làm, hai năm nay người vợ cũ đã trừng phạt anh bằng cách không hề liên lạc với anh, cô đổi số điện thoại, không trả lời những thư từ anh gọi tới bằng đường bưu điện nên anh không biết gì về cuộc sống của họ cả, mặc dù hàng tháng tiền trả child support vẫn trừ trực tiếp vào lương của anh đều đặn.

Anh chợt nhớ ra:

- Thế em đâu rồi? Em Tina đâu rồi?

- Nó đang ngủ bố ạ.

- Để bố vào phòng thăm nó nhé.

Thằng bé gạt đi:

-Thôi bố, nó mà thức dậy thấy người lạ nó khóc đấy.

Anh lẩm bẩm hai chữ "người lạ", chợt thấy chạnh lòng, mà cũng phải, khi anh ra đi bé Tina mới hơn một tuổi nó có biết gì về anh đâu.

Hai bố con ngồi đối diện nhau, cu Tí đã mười hai tuổi rồi, trông chừng chạc hẳn ra, không biết vì anh đã xa nó một khoảng thời gian, một khoảng cách cuộc đời hay vì nó đã lớn khôn theo hoàn cảnh? Những đứa trẻ trong gia đình ly dị bao giờ cũng trưởng thành sớm hơn những đứa trẻ trong gia đình bình thường.

Anh hỏi han con về chuyện học hành trường lớp, cu Tí trả lời đầy đủ. Khi anh hỏi con có nhớ bố không thì nó trả lời ngây thơ:

- Lúc bố mới đi thì nhớ, con khóc nhiều lần lắm, nhưng bây giờ hết rồi.

Và nó hỏi lại:

-Thế bố có nhớ con và em Tina không?

- Bố thương và nhớ các con chứ.

- Sao bố không về thăm?

Anh lúng túng:

-Tại bố... bận rộn quá!

Bỗng có tiếng điện thoại reo, chắc đã là thông lệ nên cu Tí nói:

- Mẹ gọi đây.

Nó ra đầu cho anh im lặng để nó nói chuyện phone. Anh lắng nghe cuộc đối thoại giữa hai mẹ con, mà chủ yếu là từ những câu trả lời của cu Tí, nó kể với mẹ là Tina đang ngủ, mẹ nó dặn khi nào em thức dậy thì cho em uống thuốc ho rồi mới cho ăn cơm rồi sau đó tắm cho em. Câu cuối cùng là cu Tí luôn miệng vâng dạ con nhớ lời mẹ dặn mà, con sẽ không bao giờ mở cửa cho người lạ đâu, mẹ cứ yên tâm.

Cúp phone xong cu Tí mỉm cười nheo mắt nhìn anh, coi như nó vừa làm một sự chiếu cố đặc biệt cho anh, đã phá lệ, để bố vào khi không có mẹ ở nhà, vì từ lâu nó không coi anh như một thành viên trong ngôi nhà này nữa.

Chỉ trong vài phút ngắn ngủi trò chuyện giữa hai mẹ con, anh đã hình dung ra cuộc sống hiện nay của họ. Buổi sáng cô ở nhà lo cho con. Buổi chiều đi học về cu Tí phải gánh vác nốt những việc còn lại, thiếu người cha, thằng bé đã phải làm những công việc của người lớn.

Anh đi lại khắp nhà, nơi anh đã sống gần chục năm trời, nên anh dễ dàng nhận thấy mọi sự thay đổi, cái nẹp cửa vênh ra, vòi nước trong phòng tắm đang chảy nhỏ giọt hững hờ như đang oán trách người chủ cũ đã vắng mặt lâu ngày.

Anh ra nhà kho sau vườn lấy búa đinh vào đóng lại nẹp cửa và sửa vòi nước, điều đơn giản để làm ấy nhưng với mẹ con cô cũng là điều không thể làm được. Khi mang hộp đồ nghề trả lại nhà kho anh dạo quanh khu vườn, cây đào, cây lê ngày nào còn bé nhỏ, vợ chồng anh hí hửng mua về đã mong cây mau lớn để có bóng mát cho các con chơi. Nay cây đã lớn, đã có bóng mát nhưng hai con anh đã bao giờ vui thích chơi đùa dưới bóng mát ấy chưa?

Anh không dám nghĩ tiếp, bước vào nhà, những hình ảnh quá khứ bỗng đổ ập vào tâm tư anh, đây là phòng ăn, nhà bếp, cô ấy đã từng đứng nấu nướng, dọn ra những bữa ăn. Kia là phòng ngủ, đã từng có những lúc mặn nồng hạnh phúc vợ chồng.

Nhưng anh đã không yêu cô nữa, có một tình yêu khác làm anh mê đắm, anh đã đi theo tiếng gọi của con tim, dù khi anh đề nghị ly dị, vợ anh đã phản đối, đã khóc hết nước mắt, xin anh nghĩ lại vì các con, đừng làm tổn thương những tâm hồn vô tội.

Bé Tina đã thức dậy. Từ trong phòng ngủ đi ra thấy anh, Tina vội túm lấy áo cu Tí tìm chỗ nương tựa, chờ che và nhìn anh bằng ánh mắt nghi ngờ, xa lạ. Anh đến bên Tina giờ tay định bế nó, nhưng cu Tí nói ra vẻ hiểu biết đầy kinh nghiệm:

- Bố đụng vào người nó, nó sẽ khóc đấy.

Rồi cu Tí quay ra dỗ dành em:

- Đây là bố, ngày xưa bố cũng ở chung nhà với chúng ta mà. Cho bố bế Tina nhé?

Con bé vẫn chưa tin cậy, nó càng dựa vào người cu Tí và bám chặt lấy cu Tí hơn. Anh đành chịu thua, ngồi nhìn hai đứa con, ít nhiều ngày xưa anh đã từng bông bế Tina, từng đùa vui với nó, đó là máu thịt của anh, nhưng giờ đây chẳng khác gì người xa lạ. Khi ly dị vợ, xa con, anh không thể hình dung ra tình huống này.

Cu Tí để mặc anh ngồi thừ ra ở ghế, nó đi lo cho em, lấy chai thuốc ho như lời mẹ dặn, anh không nở nhìn thẳng bé loay hoay mở hộp thuốc, anh giúp nó bơm thuốc vào ống để cu Tí mang ra cho Tina uống, xong nó dặt em vào bếp lấy cơm để ra bàn cho con bé tự ăn một mình. Cu Tí dịu dàng với em:

- Ăn cẩn thận, đừng làm đồ ra bàn nhé, ăn xong anh cho ăn kẹo.

Tina ngoan ngoãn gật đầu. Trước mặt người lạ nó rón rén múc từng thìa cơm đưa lên miệng ăn ngon lành. Tất cả diễn ra trước mắt anh như một vở bi kịch, vở bi kịch do chính anh gây ra và hai đứa con anh là nhân vật chính.

Từ lúc nào, hai mắt anh cay xè, mờ lè. Cái hạnh phúc hiện nay anh đang hưởng bên vợ mới, con mới, đã đánh đổi bằng sự vất vả và thiếu thốn tình cảm của hai đứa bé này. Một ngày nào đó khi chúng lớn lên, chúng sẽ hiểu vì đâu, và vì ai!

Anh bỗng rùng mình và đau đớn, anh cứ ngồi nhìn hai con và không biết phải làm gì, nỗi đau như chôn chặt anh trong lòng ghế.

Một lúc lâu, cu Tí dè dặt hỏi:

- Bố đợi mẹ về không?

Anh lắc đầu, hình như nếu anh thốt ra lời thì nước mắt cũng ra theo.

- Vậy bố về đi, chốc nữa con còn tắm cho Tina và học bài nữa, con bận lắm.

Thằng bé vất vả và đảm đang quá. Anh thấy xấu hổ khi mình chỉ là người khách trong nhà này không hơn không kém.

Anh rút ra một xấp tiền đưa cho cu Tí, nó nắm chặt lấy món tiền, chắc nó nghĩ những đồng tiền cần thiết cho mẹ và sẽ làm mẹ vui. Anh ôm chặt lấy con, trong đời anh, chưa bao giờ có một cảm xúc thương yêu con dạt dào như bây giờ, bé Tina vẫn đứng xa nhất định không cho anh đụng tới:

- Bố đi nhé, con hãy ngoan, chăm học. Bố sẽ về thăm các con thường xuyên.

Trước khi đến đây, anh định sẽ gặp lại vợ cũ, sẽ nói lời xin lỗi và vui chơi cùng hai con. Bây giờ anh hiểu rằng, có nói trăm ngàn lần lời xin lỗi và dù vợ anh có tha thứ, chấp nhận hiện tại đường ai nấy đi, nhưng những cái nhìn của hai con, ánh mắt buồn vui bất chợt và đứng đưng của cu Tí, ánh mắt xa lạ và dè dặt của bé Tina sẽ theo ám ảnh anh không biết đến bao giờ.

Cánh cửa mà cu Tí vừa khép lại sau lưng anh hình như có cả sự lạnh lùng và oán trách.

Anh lái xe rời khỏi thành phố như một kẻ chạy trốn.

KIM LOAN

Khi Sinh Viên Nghèo Đi Du Lịch

Bây giờ Portland bắt đầu vào Hạ và nước Mỹ bắt đầu khôi phục lại nếp sống cũ và nhiều người nghĩ đến chuyện đi du lịch trở lại. Tuy nhiên đi du lịch nước ngoài thì vẫn còn khó khăn vì đa số các nước trên thế giới chưa dám mở cửa lại các dịch vụ du lịch và tiếp nhận khách du lịch từ nước ngoài vào nước mình vì tại nhiều nước người dân và khách nước ngoài vẫn chưa được chích vaccine đầy đủ.

Đa số các cơ sở, văn phòng du lịch ở Mỹ chỉ quảng cáo các chương trình du lịch trong nước Mỹ mà

thời. Thôi thì bây giờ chúng ta tạm đi du lịch loanh quanh trong nước Mỹ từ tiểu bang này sang tiểu bang khác để gặp bạn hữu, thân nhân gia đình, như thế cũng vui rồi.

Thật tình vợ chồng người viết vẫn chưa dám tình chuyện du lịch trong nước theo các tour đã được ATNT Travel & Tours, AV Travel, v.v. tại Mỹ giới thiệu vì vẫn thấy chưa an toàn lắm khi phải tham dự với nhóm đông người, rồi phải đeo khẩu trang, rồi phải đứng cách nhau 6 Feet, rồi phải thế này, rồi phải thế kia, v.v. Một thật! Thôi thì chúng tôi tạm "dùng bước giang hồ" một thời gian xem sao rồi mới tính chuyện "tiểu ngạo giang hồ" tiếp cho chắc ăn.

Từ chuyện đi du lịch trong nước Mỹ trong giai đoạn hiện tại vì dịch Covid 19, người viết nhớ lại kỷ niệm chuyến du lịch sang thăm gia đình thân nhân ở Florida khi chúng tôi còn là sinh viên nghèo của trường đại học cộng đồng Portland Community College mấy chục năm về trước, nên xin được tâm tình với quý bạn hữu cho vui nhé...

Đức Đạt Lai Lạt Ma cũng từng khuyến khích chúng ta mỗi năm một lần cần đi đến những nơi nào mình chưa đến để mở mang kiến thức, để thấy nhiều cảnh đời khác nhau và từ đó con người của mình cũng sẽ thay đổi về quan niệm sống hiện tại.

Tuỳ theo hoàn cảnh gia đình, sức khỏe và tài chánh cho phép, bạn và tôi có thể thực hiện những chuyến đi chơi những nơi khác nơi cư trú hiện tại cùng với người thân trong gia đình, cùng với bạn bè nhưng không nhất thiết là chúng ta phải đi xa hay phải tốn kém nhiều vì đó là cơ hội để chúng ta sum họp gia đình, để nghỉ ngơi sau những ngày tháng làm việc vất vả, để những mối liên hệ tình cảm với thân nhân trong gia đình, với bạn bè thêm gắn bó hơn. Bạn đồng ý chứ?

Khi mới đến xứ Mỹ năm 1981, tuy vợ chồng chúng tôi là những "sinh viên nghèo" của trường Portland Community College, sống nhờ vào tiền "basic grant" của chính phủ và tiền "work study" ở nhà trường, chúng tôi vẫn có thể dành dụm tiền bạc, thu xếp thời gian được nghỉ trong lúc nghỉ hè làm một chuyến viễn du sang Florida để thăm gia đình bên "tướng công" của người viết bằng phương tiện xe buýt Greyhound vào năm 1983. Giá vé xe buýt Greyhound lúc đó rất rẻ chỉ có \$99.00 một người cho một chuyến đi đến bất cứ tiểu bang nào dù gần hay xa trên đất Mỹ.

Chúng tôi đã phải đi 4 ngày 3 đêm trên xe buýt, ngủ qua đêm trên xe bus luôn vì xe buýt chỉ đổi tài xế lái xe khi dừng lại tại một tiểu bang nào đó chứ hành khách thì vẫn ngồi y nguyên trên xe buýt đang đi.

Đến mỗi tiểu bang, xe dừng lại ở bến xe buýt cho hành khách xuống xe hay lên xe hoặc dừng lại tại một trung tâm buôn bán cho tài xế, hành khách nghỉ ngơi, ăn trưa, làm công tác vệ sinh trong một thời gian ấn định rồi lại lên xe tiếp tục cuộc hành trình dài vạn dặm.

Chúng tôi lúc đó còn nghèo nên đã phải cù bị thức ăn: bánh mì chả lụa, thịt chà bông, trái cây, nước uống đem theo cho cuộc hành trình hoặc là ghé ăn "quoloarement" ở những trạm xe dừng nghỉ. Tắm rửa thì tắm theo kiểu "tắm xâm" nghĩa là lau rửa mình mảy sơ sơ với khăn như khi mình bị bệnh vậy đó.

Dừng chân ở tiểu bang nào thì chúng tôi kêu "collect phone" để thăm hỏi bạn bè, thân nhân vì họ đã qua Mỹ trước mình vào năm 1975 nên họ "ngon lành" hơn mình một tí thì nhằm nhờ gì việc trả tiền

điện thoại “collect phone” chuyện nhỏ này.

Bạn đi, khởi hành từ Portland, Oregon chúng tôi đi theo lộ trình miền Nam nước Mỹ qua các tiểu bang California, Arizona, New Mexico, Texas, Louisiana, Mississippi, Alabama, Georgia, Florida để đến thành phố Daytona Beach thăm thân nhân bên chồng của người viết. Dĩ nhiên là không có niềm vui nào bằng niềm vui anh chị em được gặp nhau sau cuộc đời năm 1975. Gia đình bên chồng tôi định cư ở tiểu bang Florida miền Đông nước Mỹ, gia đình bên tôi định cư ở Oregon miền Tây nước Mỹ. Chuyến xe buýt xuyên bang Greyhound đã nối liền tình cảm thân yêu Đông Tây gắn lại với nhau. Chúng tôi được anh chị chồng đưa đi thăm những nơi nổi tiếng ở Florida như Epcot, Disney World, Sea World, v.v.

Vui sum họp gia đình 1 tuần lễ, chúng tôi phải trở về Portland.

Bạn về chúng tôi cũng đi xe buýt Greyhound theo lộ trình miền Bắc xứ Mỹ qua các tiểu bang Georgia, Tennessee, Kentucky, Ohio, Indiana, Illinois, Iowa, Nebraska, Wyoming, Idaho rồi trở về mái nhà xưa ở Portland.

Lại cũng phải ngồi xe buýt 4 ngày 3 đêm và làm các thủ tục y chang như bạn đi, nghĩa là du lịch theo “kiểu nhà nghèo” chỉ tốn có \$99.00 tiền xe buýt cho một người và đem theo thức ăn trong suốt hành trình. Như vậy có thể nói là chúng tôi đã được du lịch vòng quanh nước Mỹ từ Nam tới Bắc, từ Tây sang Đông sang rồi, dù rằng với phương tiện xe buýt. Chúng tôi đã ngắm nhìn và viếng thăm hầu hết những địa danh nổi tiếng trong hành trình xe buýt đi qua và dừng lại. Cũng vui thôi!

Trở về lại Portland, vợ chồng chúng tôi tiếp tục dùi mài kinh sử, ra trường, kiếm việc làm. Ông xã tôi phải “làm ngày không đủ, tranh thủ làm đêm, làm thêm chủ nhật”, còn tôi phải vừa đi học vừa đi làm, vừa chăm sóc con cái ăn học, rất là khổ cực trong mấy năm đầu tạo lập cuộc đời mới từ con số không cho đến khi ổn định được cuộc sống.

Bây giờ sau mấy chục năm làm việc cực nhọc, làm tròn bổn phận công dân đóng thuế đầy đủ cho chính phủ, con cái đã có gia đình sự nghiệp riêng tư rồi, chúng tôi về hưu bắt đầu đi “ngao du sơn thủy” tận hưởng niềm vui tuổi già thì cũng tốt thôi. Mai này sức khỏe yếu kém, có muốn đi chơi cũng chẳng được, phải không bạn?

Qua lời tâm tình trên đây của người viết thì du lịch cách nào, kiểu nào cũng có niềm vui của nó miễn là mình vui và hài lòng là được rồi. Bởi thế người viết hay làm “dám đóc, dám xúi” bạn bè hãy vui hưởng cuộc đời của mình. Cuộc đời vô thường mà. Nghèo thì du lịch kiểu nhà nghèo, có tiền thì du lịch kiểu có tiền. Không sao cả! “no problem”

Tuy nhiên để có thể được hưởng thụ những gì hay đẹp trong cuộc sống hiện tại, bạn cũng như tôi phải đấu tranh gian khổ, chịu khó làm việc thì mới có thể sinh tồn và phát triển mạnh mẽ được. Bài học về con bướm mà người viết đọc được trong một diễn đàn người viết đang sinh hoạt theo thiện nghĩ, là bài học rất hay trong cuộc đời, người viết xin được chia sẻ với quý bạn để chúng ta cùng suy ngẫm nhé.

Cánh Bướm

Có một nhà chuyên môn sưu tầm các loài bướm. Ngày nọ, khi bước vào một công viên, ông đã gặp tổ kén lạ. Ông liền bứt cành cây đem kén bướm về nhà. Ít ngày sau, ông thấy nhúc nhích bên trong kén, nhưng con bướm vẫn chưa phá kén bay ra.

Hôm sau, kén lại nhúc nhích, nhưng chẳng có gì

khác lạ. Lần thứ ba, vẫn thấy như trước, ông liền lấy dao rạch kén, thế là con bướm bay ra ngoài. Tuy nhiên, bướm không tăng trưởng và chẳng bao lâu thì chết.

Sau này, ông được người bạn là nhà sinh vật học cắt nghĩa như sau: Thiên nhiên đã xếp đặt cho con bướm phải đấu tranh mới thoát ra khỏi cái kén, vì nhờ đấu tranh gian khổ mà nó có thể phát triển mạnh mẽ để sinh tồn.

Muốn làm cánh bướm bay trên ngàn hoa rực rỡ, bướm phải làm kiếp sâu lặng lẽ, cô tịch trong vỏ kén lặng lẽ, khuất nẻo. Muốn làm con bướm bay trong bầu trời xanh ngắt, bướm phải là con sâu đen đui xấu xa, vụn vặt đau đớn trong tổ kén đợi chờ.

(Nguồn: trích trong Diển đàn Hướng Về Chúa)

Xin mời quý Bạn đọc thêm một câu chuyện khác về con bướm nhé được kể lại theo cách khác:

Con Bướm

Một người nọ tìm thấy một cái kén của con bướm. Anh ta nhận thấy cái kén này bắt đầu được cắn rách, sâu bướm bắt đầu bò ra. Quan sát một hồi lâu, anh thấy con sâu bướm cố hết sức lách thân mình qua lỗ hổng mà không được. Rồi con sâu cố vẽ rắng hết sức mà không lọt ra nổi và nằm im như chịu thua. Động lòng thương, người nọ muốn giúp con sâu bướm, anh ta lấy mũi kéo nhỏ cắt vết rách của cái kén để sâu bướm ta vượt ra ngoài dễ dàng. Sau khi sâu bướm ra khỏi kén thì thân hình lớn ra nhưng đôi cánh thì lại nhỏ. Người nọ cố chờ xem con bướm có thể phát triển thêm ra không và mong rằng đôi cánh kia có thể nở rộng thêm để bướm đủ sức bay đi. Than ôi, vô ích! Con bướm đã bị trọn đời tàn tật, lê lét với chiếc cánh nhỏ bé không thể bay đi được.

Người nọ vì lòng thương mà hấp tấp làm hỏng cuộc đời con bướm. Anh không biết là luật tạo hóa bắt buộc con sâu bướm phải tự phấn đấu để vượt ra khỏi lỗ nhỏ của cái kén. Trong lúc phấn đấu đó, huyết mạch sẽ được luân lưu từ thân mình cho đến đôi cánh và sau khi vượt ra khỏi chiếc kén, bướm ta mới có đủ sức vươn đôi cánh lớn ra mà bay bổng.

(Nguồn: trích trong website Old Cottage- Vào Thiên)

Tóm lại, muốn sống một cuộc đời tươi đẹp hôm nay thì chúng ta phải tự phấn đấu khắc phục những trở ngại trong quá trình đi tìm cuộc sống tốt đẹp hơn. Bạn đồng ý chứ?

Hiện tại vợ chồng người viết sống an vui với Một Cõi Thiên Nhân nhỏ bé của hai người "không còn trẻ nữa" chúng tôi với hình ảnh "bên anh cát cỏ, bên nàng trồng rau" vì chúng tôi vẫn chưa dám tung tăng đi ăn bên ngoài như trước đây. Người viết chỉ đi chợ 2 tuần một lần nên những chậu rau, chậu hành trồng ở nhà đôi khi rất cần thiết cho những tô canh, đĩa thịt do người viết nấu ăn ở nhà.

Tôi tìm lại những hình ảnh hoa thơm cảnh đẹp vườn nhà chúng tôi, hình cũ của gia đình, của bạn bè, rồi thực hiện những youtube đầy tình cảm gia đình, tình cảm bạn bè để chia sẻ với bạn bè, với người thân gia đình. Chúng tôi cũng đã tìm được niềm vui bình dị khi ở nhà thay cho những giờ phút tung tăng du lịch

nơi xứ lạ đường xa như những năm trước đây. Vui hay không là do Tâm của mình cảm nhận, người viết nghĩ thế.

Xin mời quý thân hữu thưởng thức Youtube Một Cõi Thiên Nhân Mùa Hạ - SuongLam Portland do người viết thực hiện để cùng với vợ chồng người viết đón chào mùa hè sắp đến nhé. Tôi xin đa tạ quý thân hữu.

Mời xem Youtube Một Cõi Thiên Nhân Mùa Hạ SuongLam Portland

<https://youtu.be/iz79bDjUUYU>

Xin chúc quý bạn có nhiều sức khỏe, thân tâm an lạc, sống vui từng ngày trong hiện tại với duyên nghiệp của mình nhé.

Người giữ vườn Một Cõi Thiên Nhân

Sương Lam

(Tài liệu và hình ảnh sưu tầm trên mạng lưới internet, qua điện thư bạn gửi- MCTN 565-ORTB 990-622021)

Điều Thuốc Ba Tôi!

Mấy em tôi gọi điện thoại qua mét, giọng bực bội: “Chị nói với Ba. Ông bệnh vậy mà cứ lén hút thuốc hoài.”

Ba tôi đã trên chín mươi và đang bị ung thư gan. Ai cũng nói ung thư gan sẽ đi rất nhanh. Ba tôi đã chuẩn bị tinh thần. Má tôi và chị em tôi cũng đã chuẩn bị tinh thần cả rồi nhưng ba vẫn kiên cường trụ được hơn ba năm dù lâu lâu phải cấp cứu. Bản thân tôi đã hơn ba lần bay về để tiễn biệt ba.

Tụi nó mét tôi vì nghĩ rằng tôi là chị lớn, lại là người cung cấp tài chánh cho ông cụ mấy chục năm nay. Chúng tin là tôi có uy tín với ông nhất.

Tôi hỏi lại:” Lén hút là sao ?”

- Thì tụi em không cho ba hút thuốc sợ ông ho mà ông cứ lén hút hoài. Đã vậy má còn đồng lõa, bà còn canh tụi em cho ông hút nữa.

Tôi bật cười. Bà già tôi luôn có lối suy nghĩ và hành xử không giống bà già nào. Tôi khoái bà chỗ đó! Tôi hỏi:

- Ba hút thuốc gì?

- Ông khoái nhất là Marlboro á. Ông cứ nói thuốc này nhẹ hều, hút chút có sao.

Tôi gọi điện về cho má, vừa cười vừa hỏi:

- Bộ má canh tụi nó cho ba hút thuốc hả?

Nghe tiếng cười đồng lõa của tôi, bà mạnh dạn nói:

- Ô. Thì tao hỏi bây ông đã chín mươi rồi. Nếu ông không bệnh thì cũng không biết ông” đi” ngày nào. Gần chết tới nơi rồi còn bày đặt kiêng cử làm gì. Còn sống ngày nào cứ để cho ông sướng ngày đó đi.

Tôi về thăm ba sau lần nói chuyện với má, quà cho ông là hai cây thuốc lá mua ở phi trường. Má tôi vội đem thuốc vô phòng dấu. Ba tôi nhìn thấy hai cây thuốc lá cười rạo rờ cứ như tôi ngày nào còn bé, được ông mua cho chiếc xe đạp mini đi học. Sướng nhất với ông là tôi để ông hút

thoải mái, không cần phải giấu đút. Mà tôi đã không cự nự thì đó đứa nào dám nói. Từ hôm đó ông cứ hút công khai, chẳng cần phải dụi ngang điều thuốc khi có đứa con nào bắt chợt xuất hiện.

Mấy em biết được chị cho ba hút thuốc, có đứa bắt mẫn ra mặt. Có đứa còn dám nghĩ tôi mong ông cụ đi sớm để khỏi phải nuôi.

Rồi có lần ông rất khoẻ, ông đòi đi tắm biển. Ông muốn nghe tiếng sóng biển ầm ì, hương biển tanh tanh mùi cá, vị biển mặn mặn trong gió.

Lần đó bọn tôi mượn một nhà sát biển ở. Sáng sớm khi con cái còn say giấc, ông cụ cời trần ra biển bơi. Máy đứa con lại la ầm lên: “Ba ra biển bơi sớm vậy, rùi có gì ròi ai hay?”

Ba tôi nói: “Có gì thì vớt xác ba lên chôn. Có chi mà ầm ỉ”.

Má tôi bênh chồng: “Ông đang bơi, đang sướng mà “đi luôn” là sướng tới chết rồi còn gì. Có chi đâu mà ầm ỉ.”

Cứ đụng tới cách hành xử hơi trái khuấy của ba tôi là nhà tôi chia hai phe. Tôi với má cùng phe. Máy đứa con ít chăm sóc trực tiếp hay nuôi dưỡng lại cùng một phe.

Má tôi nói: “Máy đứa không thức đêm thức hôm chăm ông già, không nặng gánh cơm áo gạo tiền thuốc men thì tụi nó phải la to hơn để thể hiện sự quan tâm, thể hiện cái lòng hiếu thảo. Nói đại một câu cho sướng miệng lại được tiếng quan tâm tới cha mẹ thì ngại gì không nói. Tao bảo ông cứ kệ tụi nó, thích làm gì thì cứ làm, muốn ăn mặn ngọt thế nào thì cứ ăn. Không cần kiêng cử gì cả nhưng ông cứ sợ đứa này la, đứa kia nói. Phải nói là cha mẹ già lại thích sợ con hơn ngày xưa con sợ cha mẹ nha. Khi bị con rầy la, cái miệng các cụ thì than chứ cái bụng cũng thấy sướng sướng. Nó la vẫn còn hơn nó không thềm nói đụng tới, ngó ngang tới. Ông cứ kể thằng Khanh nó không cho tôi đi chụp hình, muốn đi là phải trốn mà đi. Con Lan không cho ăn nhiều mỡ sợ khó tiêu, con Liên bắt phải vận động sợ cứng khớp...”

Ba tôi hút thuốc nên ho nhiều hơn. Máy em tôi nhờ bác sĩ khuyên can ông nhưng bác sĩ nói: “Hút nhiều là ho nhiều cụ nhá.” Ông trả lời: “Ho cũng khổ mà nhịn cũng khổ bác sĩ ơi. Ho thì khổ lúc ho thôi, nhịn thì khổ suốt ngày đó Bác sĩ à”. Bác sĩ cười, chịu!

Rồi một ngày ba tôi đi nhẹ nhàng không phải vì ung thư, cũng không phải vì thuốc lá hay bơi sớm mà chết đuối dưới nước. Ông đi vì ông đã như một cây đèn cạn dầu nên thôi không cháy nữa. Vậy thôi!

Trên bàn thờ ông lúc nào cũng có một cây Marlboro. Máy đứa con hay cấm ông hút thuốc giò hay đến đốt một điếu thuốc lá cắm lên bàn thờ cho ông. Má tôi nhìn mà không nói gì!

Văn Mỹ Lan

Thăm Cha

Tặng Phương Thúy

Bao ngày vẫn đến cận kề Cha
Lạnh lẽo cô đơn đêm tuổi già
Ghế dựa lau mình khi sáng sớm
Xe lăn đẩy bóng lúc chiều tà
Nhìn sâu mắt cụ đà nhăn xếp
Ngó kỹ tay người cũng nhão da
Hiếu tử từng giây còn bóng mát
Tim nồng bịn rịn chẳng rời xa

Minh Thúy (Thành Nội) 2021

Mật Ong Của Ba

Cha Con - Tranh Hoàng Thanh Tâm

Mới đó, Ba lia đời đã bốn năm. Hai đứa con út của Ba, nay đã “già” hơn Ba thuở Ba đi tù cải tạo năm 1975. Giờ đây, mỗi khi bày con quây quần kể chuyện, nhắc đến Ba thuở xưa, như nhắc một ông cụ, dẫu lúc đó, Ba chưa bước hẳn vào tuổi tri thiên mệnh.

Cùng Mẹ, Ba đã cho bày con của Ba Mẹ tuổi ấu thơ tươi đẹp với biết bao kỷ niệm êm đềm. Với tấm lòng yêu thiên nhiên, Ba tập các con của Ba thích cây cảnh hoa lá. Trong vườn nhà, các con được ngắm những hoa ngọc lan, hoa trà mi, hoa trúc đào... được nghe tiếng chim sáo, chim khướu, chim chích chòe hót, được nhìn lũ cá kiểng tung tăng bơi lội. Đặc biệt nhất là những tổ ong Ba nuôi trong vườn. Ba sắm bộ đồ nghề khi “làm việc” với ong. Đó là chiếc mũ che kín đầu, có khăn lưới phủ mặt, tránh bị ong chích. Ống hun khói hơi giống phong cầm, khi kéo ra đẩy vào, làn khói sẽ tràn qua ống giống cái phễu. Hồi đó, nhà nấu chè dùng mật ong, pha nước chanh cũng mật ong. Bọn bè của các con còn nhớ được ăn mật ong còn nguyên trong tổ sáp. Sau này, gần nửa thế kỷ đã qua, mỗi khi con cái hỏi chuyện nuôi ong, Ba có thể kể rành mạch về sinh hoạt trong “xã hội” ong, về chức năng của bày ong thợ, ong đực, ong chúa.

Tuy là công chức làm việc ở văn phòng, Ba vẫn luôn cùng Mẹ vun vén cuộc sống mái ấm gia đình. Lúc hai đứa út song sanh còn nhỏ, Ba vẫn giành thì giờ chăm sóc, thay tã, tắm tã cho hai con, mặc dầu nhà có người phụ giúp. Buổi chiều, sau giờ làm việc, Ba thường chở bày con nhỏ đi chơi lòng vòng, ghé hàng quán mua cho con chút bánh, chút kẹo.

Ba rất khéo tay, chế tạo nhiều vật dụng trong nhà cho gia đình cùng hưởng. Ba đóng tủ chạn, “gác măng giê” trong nhà bếp. Ba lắp ráp máy xay đậu nành. Ba làm ông già Nô-En to cao như người thật để trưng bày ở tiệm sách vào mùa Giáng Sinh.

Sang Đức, Ba đang dần bước vào tuổi cổ lai hy. Ba ham mê làm vườn nhưng vẫn giành thì giờ nâng cao tay nghề thủ công của Ba. Ba đã phục chế, thiết kế lại các ghế ngồi của các cháu, đã sửa, may lại áo quần cho các con. Bầy con cháu đã bao lần thán phục những “phát minh, sáng chế” của Ba, của ông. Ba tặng cho mỗi gia đình các con một “cuốn sách ướm” để nhúng bánh tráng khi ăn gói cuốn thật tiện dụng.

Là người có đầu óc cấp tiến, Ba đã cho các con được thấy, được cảm nhận những điều mới lạ trong cuộc sống. Đồng thời Ba vẫn trân trọng những giá trị truyền thống. Ba thường tâm niệm thuật xử thế theo câu đối:

*Tôn Tâm Tế Thế Thanh Cao Thuật
Khắc Kế Lưu Vi Phúc Đức Gia*

Sống phải biết gìn giữ, bảo tồn một cách cẩn trọng danh giá của một gia thế, sống thanh liêm, trong sạch thì tiếng thơm được vang vọng, bay xa. Con cháu phải ghi lòng tạc dạ, kế thừa và gìn giữ truyền thống tốt đẹp của một gia thế. Con cháu được hưởng hạnh phúc ân huệ.

Ngày xưa, Ba diu dắt bầy con, nhắc nhở con chăm lo việc học hành. Ngày nay, ông cũng đưa đón cháu nhỏ đi vườn trẻ, trường học. Năm nọ, nghe bầy cháu nhỏ sắp sửa nghỉ hè, ông đã viết thư, dặn dò các cháu ngoan ngoãn, chăm học. Ông gói ghém chút quà cho các cháu vui trong mùa nghỉ hè. Dầu lúc ấy, tay Ba đã yếu nhiều, Ba vẫn nắn nót viết cho trọn lá thư gửi cho mấy cháu.

Ngày tết, chạnh nhớ quê hương, Ba ngâm nga mấy vần thơ:

*Sống ở trời Âu, gặp Tết Tây,
Nêu cao pháo nổ, vắng nơi này,
Ngoài hiên phủ tuyết, lòng nghe lạnh,
Sưởi ấm trong phòng, dạ chẳng khuây!*

Qua phút băng khuâng, Ba rộn ràng chuẩn bị mùa tết lễ đón con cháu sum vầy. Bầy con cháu đã cùng Ba, ông Nội/Ngoại đón xuân trong tình thương ấm áp.

Bạn bè con cháu đến chơi, Ba hòa đồng, góp mặt vào những cuộc vui, góp lời vào những câu chuyện kể ngày xưa ở quê nhà.

Lúc bước sang tuổi 80, Ba vẫn theo kịp bước tiến kỹ thuật. Ba liên lạc với họ hàng, bạn bè, đồng sự qua emails. Ba vào internet tìm thông tin, theo dõi thời sự, tin tức tiếng Việt. Ba tự làm lịch uống thuốc cho Ba: tên loại thuốc, trị bệnh, liều lượng, tựa như chương trình excel của dân kế toán chuyên nghiệp.

Khi Mạ không còn nữa, Ba thỉnh thoảng vào bếp lui cui “bào chế” xôi ngọt, bánh ít lá gai, đãi con cháu. Đây là những món ngọt, thưở sinh tiền Mạ hay làm, vì các con cháu rất ưa thích.

Một ngày sau sinh nhật thứ 90 của Ba, Ba trải qua cuộc giải phẫu quan trọng. Các con vô cùng lo lắng. Bệnh nhân ở độ tuổi cao, trí nhớ có thể bị sa sút trầm trọng do ảnh hưởng của thuốc gây mê, hoặc kinh khủng hơn, bệnh nhân không tỉnh lại. Vậy mà, hai tuần lễ sau đó, tuy giọng còn yếu, hơi thở ngắn, Ba đọc cho các con nghe vài câu thơ trong ***Chinh Phụ Ngâm*** và ***Truyện Kiều***.

Dẫu biết sinh, lão, bệnh tử là lẽ tự nhiên của tạo hóa, lòng chúng con vẫn thương tiếc vô vàn khi Ba, gần 91 tuổi, vĩnh viễn ra đi. Nhớ lời Ba, lời Mẹ nhắn nhủ, chúng con đùm bọc, che chở nhau, sống với nhau trong tình thương yêu chan hòa. Ba yên nghỉ chốn an lạc với Mẹ Nội, với Mẹ nghe Ba. Thương nhớ Ba lắm, Ba ơi.

Tổ Chức Thực Phẩm và Nông Nghiệp Thế Giới (FAO) chọn ngày 20/5 hàng năm là Ngày Ong Mật Thế Giới (World Bee Day). Chúng con nhớ đến những mật ngọt Ba mang lại cho chúng con. Không chỉ những hũ mật thật của những tổ ong Ba nuôi trong vườn, mà còn là những hũ mật tinh thần, những yêu thương chăm sóc của Ba cho gia đình, luôn ngọt ngào trong tâm tưởng chúng con trên đường đời.

Hoàng Quân

Tình Cha

Xe gắn máy trở thành chiếc xe đạp,
Đoạn đường dài từ Yên Đổ đến Hoàng Quân.
Lung con cong mòm hôi trán rịn nhàn,
Cặp chân găng nổi gân dài xanh tím.
Chở con yêu, chở mầm xanh hy vọng,
Chở con yêu với chở những ước mong,
“Con gắng học cho ngày mai con nhé
Đừng như Cha vất vưởng giữa canh gà».
«Vâng con học cho ngày mai tươi sáng
Cho ngày mai Cha thăm nụ cười vui».
Rồi đời đổi chiếc xe thành cơm gạo,
Cha gọi tên con «cô Tú lỡ mùa»,
Cơm độn sắn khô ngày qua bữa.
Đường công danh là thủy lợi với nông trường,
Xót con trẻ đoạn đường Cha gắng sức.
Đời cực khổ Cha giờ không còn nữa
Đất nước người con sống kiếp tha hương
Không Cha, không Mẹ giữa đêm trường
Con tiếp nối quãng đường Cha ngày ấy,
Nuôi con thơ quên hết những nhọc nhằn.
Cha có biết nhiều đêm trường thương nhớ,
Mắt ướt nhòa con thấy bóng hình Cha
Mắt bao dung nụ cười ấm hiền hòa,
Cặp chân nổi những đường gân vì con trẻ.
Tình phụ tử Cha dành cho con đó,
Xót lòng con mà ấm cả đời con.
Đường công danh con giờ đã không còn
Con còn mãi tình Cha ngày nhỏ dại.

Tiểu Mai

ANH KẸO... KÉO!

Thật lỗ vốn con nhà nghèo bán kẹo
Đã vì em bao khăn giấy tiêu hao
Con nít khóc, anh biết đường cho kẹo
Em không cười, anh chẳng biết làm sao?

Lệ ngọt mấy, tưới nhiều hoa cũng héo
Nhất là hoa Vạn Thọ, sớm uột èo!
Kéo ra kẹo từ bèo nhèo mệt lảm
Muốn sống lâu em hãy bớt mè nheo!
Á Nghi

Tiến Ba

Con quỳ trước linh Ba
Dưới chân Ngài Địa Tạng
Đại chúng về đây
Cùng nhau tụ họp
Hoà theo nhịp tụng
Đại đức Tăng Ni
Tín thành kinh tụng
Tiễn bước Ba đi
Theo dấu chân Ngài
Đức Địa Tạng Vương
Mong độ muôn loài
Chúng sanh khắp cõi
Không còn khổ đau
Ba sẽ trở về
Đài sen rực rỡ
Vui cùng thánh chúng
Sáng Ba tưới hoa
Nghe tiếng chim hót

Xuân Nay Ba Đâu?

Tết này con chẳng thấy xuân đâu
Hoa cúc vàng mai cũng héo sầu
Én lượn trên cành tíu tíu hỏi
Bóng hình Ba mãi ở phương nao?
Cửa sổ không còn bóng Ba yêu
Đôi mắt nhìn theo ánh nắng chiều
Nhớ về quê mẹ xa xôi lắm
Tóc bạc đầu từng sợi trắng tiêu
Lặng lẽ Ba ngồi buồn tiếng thở
Nhớ về quê nội thủa còn thơ
Nghệ An quê nội xa muôn cách
Ngày đi Ba hứa sẽ quay về
Thăm ông bà nội làng quê cũ
Thỏa dạ lòng Ba, Nội nhớ mong
Ai ngờ vận nước mãi long đong
Ngăn đôi bờ bến chẳng tương phùng
Một lần xa cách thôi không gặp
Nội ngồi tựa cửa ngóng chờ trông
Quán Âm Bồ Tát cho Ba khỏe
Nước nước nhà nhà dạ xót xa
Mười ba tháng chạp Ba ra đi
Đau xót lòng con khóc biệt ly
Hồn Ba thanh thản về quê Nội
Thỏn thức lòng con dạ ngấm sâu
Hồn Ba nhẹ bước nương theo kinh
Địa Tạng độ người dương hiển linh
Rước Ba về chôn ngày xưa cũ
Nguyện độ muôn loài thương chúng sinh
Cúi đầu đánh lễ Chư Tăng Ni
Cùng bao Đại chúng tiễn Ba đi
Đón Ba về với Quê Hương Phật
Con thấy Ba cười mắt lung linh
Ba về cõi ấy trồng cây Phật
Nguyện độ muôn loài khắp chúng sinh
Cúi đầu con tiễn bước Ba đi.

Tiểu Mai

Thất bỏ đề tâm
Bát thánh đạo phần
Tâm Ba nhiếp niệm
Phật Pháp và Tăng
Lá trên cành cây
Nhẹ xao lay động
Âm thanh diệu kỳ
Reo hát hoan ca
Đón Ba trở lại
Cõi Phật Di Đà
Con xin cúi đầu
Chấp tay đánh lễ
Đức Địa Tạng Vương.

Tiểu Mai

Giỗ Ba

Hôm nay ngày giỗ Ba
Con dâng chút hương hoa
Cúng dường lên Chư Phật
Nguyện cho cõi Ta Bà
Trần gian thành Tịnh Độ
Năm năm rồi đó Ba
Thời gian trôi mau quá
Nhớ thủa còn học trò
Ngày thơ giờ trôi qua
Một phần hai thế kỷ
Như bóng câu ngút ngàn
Thời gian làm sao bắt?
Không gian giờ cách xa
Ba về bên cõi Phật
Con sống giữa Ta Bà
Thế gian là huyễn mộng
Con ngậm ngùi xót xa.

Tiểu Mai